

ΕΡΑΤΩ

15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1861 — ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΑΜΒΕΡΤΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον 3.)

— Ὅχι, καλή μου Ἀδελαΐς τοῦτο εἶναι πραγματικόν, σοὶ ὀφείλομεν δὲ τώρα τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος ὅστις τέλος ἔλαβε μέρος, — βλέπων τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τόσον εὐτυχῆ, — εἰς τὸ ἀκριτόμυθον τῆς συζύγου του. Ἐγὼ, ἐξηκολού-

θησεν αποφασίσας νὰ λαλήσῃ, ἐγὼ, Λαμβέρτος τοῦ Μοντβιρόν, καὶ ὁ Γεράρδος τοῦ Ρονσάκ, ὁ φίλος μου, ὁ καλλήτερός μου φίλος, ἐφέραμεν ἐν τῇ μέσῳ ἀριστοκρατικῆς κοινωνίας, ὑπερηφάνου ἀκριβῶς διὰ τὸ παρελθόν της, περιουσίαν ἀφανισθεῖσαν κατὰ καιροὺς ὑπὸ τῶν λαμπρῶν μας προγόνων. Εἴχομεν σπαταλήσει ἡμεῖς αὐτοὶ πατρῶαν περιουσίαν ἤδη εὐτελεστάτην, ὅτε, ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν, κατὰ τὴν συνήθειάν μας, ἐγεύθημεν ἁμοῦ εἰς τὸ Καφενεῖον τῶν Παρισίων, παρεσύρθημεν εἰς τὴν διακοίνωσιν τῶν σχεδίων περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν. Δὲν εἴχομεν, τόσον ὁ εἰς ὅσον καὶ ὁ ἕτερος, εἰμὴ εἴκοσι χιλιάδας φράγκων. Νὰ καταταχθῶμεν εἰς τὸν στρατὸν . . . ἦτον ὀλίγον ἀργὰ διὰ τὸν Γεράρδον, παρὰ πολὺ δι' ἐμὲ, ὅστις, ἄλλως, ἤμην ἤδη νυμφευμένος. Τότε ἤρχισαμεν νὰ ἀριθμῶμεν, καὶ ἐκεῖνος καὶ ἐγὼ, ὅλας τὰς μεγάλαις ἱστορικῆς οἰκογενείας, ἐνδόξους εἰς τὸ πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν γένειον, τῶν ὁποίων οἱ ἀπόγονοι ἐτίθεντο καθ' ἑκάστην ἐπὶ κεφαλῆς τῆς γαλλικῆς ἡμῶν βιομηχανίας· οἱ μὲν εἰς ἑταιρίας ἀτμοπλοίων, οἱ δὲ εἰς σιδηροδρόμων. « Διὰ τί νὰ μὴ κάμωμεν ὡς αὐτοὶ; Ὁ ἀκάμωμεν ὡς αὐτοὶ! » ἀνεκραζάσαμεν πλήρεις ἐλπίδων, ὁ Γεράρδος καὶ ἐγὼ· ἀλλά, ἔνεκα τῆς μετριότητος τῆς καταστάσεως ἡμῶν, μὴ δυνάμενοι νὰ καταταχθῶμεν, εἰμὴ ὡς ἄπλοὶ στρατιῶται εἰς τὸ βιομηχανικὸν τοῦτο σράτευμα, τὸ συγκείμενον ἐκ πολεμαρχῶν, ἀπεφασίσαμεν νὰ κλείσωμεν πρῶτον τοὺς τίτλους ἡμῶν ἐντὸς τοῦ γραφείου ἡμῶν. Δὲν ἤρμοζε πτώχευσις τις νὰ ἐκοιλίδωνε ἡμέραν τινὰ τοὺς θυρεοὺς ἡμῶν ἐνώπιον ἐμποροδικείου. Καὶ ἂν, τοῦναντίον, ὁ Θεὸς συνδράμῃ τὴν καλὴν μας διάθεσιν, ἐὰν ἐγινόμεθα πλούσιοι, τότε! Ὁ ἀπαναλάβωμεν τοὺς τίτλους ἡμῶν, θὰ ὀνομαζώμεθα πάλιν, ἐγὼ, κόμης Λαμβέρτος τοῦ Μοντβιρόν, καὶ ὁ Γεράρδος, μαρκέσιος τοῦ Ρονσάκ. »

Ἡ Ἀδελαῖς, ἐνθουσιασθεῖσα ἐκ τῆς γενεαλογικῆς ἱστορίας ταύτης τῆς οἰκογενείας της, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ νὰ μὴ διακόψῃ τὸν Λαμβέρτον διὰ τῆς θριαμβευτικῆς ταύτης φωνῆς.

« Ἄ! πάτερ μου, ὦρατα! — ἀξιόλογα! Κύριε Γεράρδε.

— Ἀφυσόν με νὰ τελειώσω, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος. Βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ μου, ἐκίσαμεν τὸ εὐρύχωρον τοῦτο ἐργαστάσιον Σινικῶν, τὸ ὁποῖον ἠδολοκίμησεν ὑπὲρ τῆς προσδοκίας ἡμῶν. Κρίνον τώρα. Θὰ ἤμεθα εὐγενεῖς ἠφανισμένοι, βάρη τῆς κοινωνίας καὶ ἡμῶν αὐτῶν· κατεστάθημεν πλούσιοι ἐργαστασιάρχαι, ἔντιμοι βιομηχανοί. Ἰδοῦ, θύγατερ, ἡ ἱστορία ἀμφοτέρων ἡμῶν τοῦ Γεράρδου καὶ ἐμοῦ.

— Καὶ ἡ θυγάτηρ σας, εἶπεν ἡ Ἀδελαῖς, τὴν εὐρίσκει θαυμασίαν.

— Λοιπὸν συγκατατίθεσθε, εἶπεν ὁ Γεράρδος, νὰ μὴν εἰσθε ἀμέσως μαρκεσία τοῦ Ρονσάκ, νὰ περιμεῖντε ἀκόμη εὐτυχέστερας περιστάσεις πρὸς τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην; θέλετε . . .

— Θέλω νὰ κατασταθῶ εὐτυχῆς ἀμέσως· ἰδοῦ ἡ γνώμη μου, Κύριε Γεράρδε.

— Τοῦτο σοὶ δεικνύει ἀρκούντως, ἐπανελάθεν ὁ Λαμβέρτος, ὅτι συμφωνεῖ μὲ σέ.

— Καὶ προσθέτω τοῦτο, ἐπανελάθεν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τώρα ἔχω νὰ κάμω μὲ δύο εὐγενεῖς, δὲν ἔχω ἀνάγκην τοῦ ἐγγράφου τούτου. » Ἐξέσχευε τὸ ἐγγράφον, δι' οὗ ὁ Λαμβέρτος ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐπανελθῇ ἐντὸς τεσσάρων ἡμερῶν εἰς Φρομομ-βίλλην. « Ὁ λόγος των μοὶ ἀρκεῖ.

— Ἀλλά, πτωχὴ μου, νομίζεις ὅτι ὁ λόγος ἐμποροῦ δὲν ἀξίζει περισσότερον παρὰ εὐγενοῦς;

— Τοὺς νομίζω, πάτερ μου, ἀξιολόγους καὶ τοὺς δύο· ἀλλ' ὁ ἔμπορος ἐκτελεῖ συνήθως ὅσα ὑπόσχεται ἐγγράφως, ὁ δὲ εὐγενὴς ὅσα ὑπόσχεται προφορικῶς. Εἶναι δύο σχήματα διάφορα, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἀξίωμα. »

Ὁ Λαμβέρτος, γοητευθεὶς, ἠσπάσθη πολλάκις τὴν Ἀδελαῖδα, καὶ ὡς εὐγενὴς, καὶ ὡς ἔμπορος, καὶ πρὸ πάντων ὡς πατήρ.

Ἡ Κυρία Λαμβέρτου, ἥτις μέχρι τοῦδε, ἐφύλαξε τὴν μεγαλύτεραν σιωπὴν, κρίνουσα πρέπον νὰ διαρρήξῃ αὐτὴν εἰς τὸ πέρας τῆς ἐκμυστηρεύσεως τῆς γενομένης εἰς τὴν Ἀδελοίδα ὑπὸ τοῦ πατρὸς της, παρενέβη διὰ τῶν λέξεων τούτων.

«Τώρα ἐὰν μοὶ ἦναι συγχωρημένον νὰ δώσω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην μου . . .

— Ἀλλὰ πῶς . . . καλὴ μου φίλη! εἶπεν ὁ Λαμβέρτος.

— Κυρία . . . περιμένομεν, προσέθεσεν ὁ Γεράρδος.

— Λοιπὸν! ἐπανελάβεν ἡ Κυρία Λαμβέρτου, εἶμαι ὅπως ἐναντίας γνώμης τῆς ἰδικῆς σας, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ὠφελθῆτε τῆς εὐκαιρίας, ἣτις παρουσιάζεται, διὰ νὰ ἐπαναλάβητε ἐν τῇ κοινωνίᾳ τὸν βαθμὸν ὅστις σας ἀνήκει. Ὁ γάμος τῆς Ἀδελαΐδος σας χορηγεῖ τὴν εὐτυχῆ εὐκαιρίαν νὰ διακηρύξητε καὶ νὰ γράψητε τοὺς τίτλους ὑμῶν, οὓς δυνάμεθα μετὰ ταῦτα, ἡ θυγάτηρ μου καὶ ἐγὼ, νὰ φέρωμεν δημοσίως.»

Ἡ ἐναντιότης, ἐκ νέου ἤδη ἐκφρασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λαμβέρτου, ἔγεινε καταφανὴς διὰ τῆς ἀποτόμου ἀποκρίσεως ταύτης, ἣν ἔκαμε πρὸς τὴν σύζυγόν του.

«Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θέλεις, ἀγαπητή μου Ἰουλία . . .

— Πάντοτε τὸ ἠθέλησα.

— Εἶναι ἴσως εἰσέτι ὀλίγον ὀγλίγωρα.

Ὁ Γεράρδος ὑποστηρίζων τὴν γνώμην τοῦ φίλου του.

«Μοὶ φαίνεται ἐπίσης . . .

— Ἐὰν πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμεν καθαρῶς, δὲν θὰ σας κρύψω, κύριε Γεράρδε, ὅτι ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον σας δίδω τὴν θυγατέρα μου.

— Θεέ μου, κυρία, ἂς ἀποφασίσῃ ὁ Λαμβέρτος, καὶ ἐγὼ θὰ συμμορφωθῶ καθ' ὀλοκληρίαν . . .

— Καὶ ἐγὼ θὰ σοὶ ζητήσω, καλὴ μου φίλη, νὰ περιμείνῃς νὰ συμβουλευθῶ τὸν θεῖόν μου, διὰ νὰ ὁμογνωμονήσω ὅπως διόλου μὲ σέ.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει περιμένω, εἶπε μὲ χαριέστατον τρόπον ἡ κυρία Λαμβέρτου, ἣτις δὲν δυσηρεστεῖτο, βλέπουσα νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῆς συζητήσεως ταύτης, διὰ δύο λόγους: πρῶτον, διότι θὰ ἐμάνθανε τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ ἠδύνατο τέλος νὰ παρουσιασθῆ δημοσίως μὲ τὸν ὠραιότατον τίτλον,

ὡς ἐφάνετο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, τῆς κομῆσεως τοῦ Μοντθιρόν' δευτερον, διότι κατέπνιξεν, ὡς τοῦλάχιστον αὐτὴ ἐνόμιζεν, ὀμιλίαν ἐπικύνδυνον, ὑπὸ τὰ λείψανα ἄλλης ὀμιλίας.

— Ἐγὼ, εἶπεν ἡ Ἀδελαΐς, ὡς διὰ νὰ στεφανώσῃ τὴν ὀμιλίαν ταύτην, ἣτις ἐφάνετο ὅτι ἐπλησίαζε περὶ τὰ τέλη της, ἐγὼ δὲν θὰ δυσηρεστηθῶ, τὸ ὁμολογῶ, ὅταν θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν πύργον τοῦ Βλανκμενίλ, εἰς τοῦ Κυρίου Grandval. . . .

— Ἐπανερχεται εἰς τὸν Κύριον Grandval! ἐπιθύρσει ἡ Ἰουλία ἀπόπληκτος.

— Δὲν θὰ δυσηρεστηθῶ, λέγω, νὰ ἀναγγελθῆ τοιμπωδῶς εἰς τὴν θύρα τῆς αἰθούσης ἐκεῖνου, ὅστις δίδει τόσην ἀξίαν εἰς τὰ πράγματα ταῦτα. — Ἡ κυρία κόμησσα τοῦ Μοντθιρόν!

Ἡ κυρία Λαμβέρτου, ἂν καὶ κατετρώγετο ὑπὸ ἀγανακτήσεως ἢ μᾶλλον ὑπὸ φόβου, συνώδευσε καθ' ἑαυτὴν τὴν μεγαλαυχίαν ταύτην τῆς θυγατρὸς της διὰ τῶν ὑπερηφάνων τούτων λέξεων — Τρόντι, τί ὠραία στιγμή!

— Συνοδευόμενον, ἐννοεῖται, διὰ τῆς ἄλλης ταύτης προσφωνήσεως, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἀδελαΐς — καὶ ἡ κυρία μαρκεσία Ῥονσάκ! Ὁ! ὁ κύριος Grandval δὲν θὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως.

— Ἐνόμιζον, φιλτάτη μου Ἀδελαΐς, ὅτι δὲν εἶχες πλέον οὐδὲν νὰ εἴπῃς περὶ τοῦ κυρίου Grandval.

— «Μῆτερ, οὐδὲν ἔχω νὰ προσθέσω πλέον.»

Ἡ κυρία Λαμβέρτου ἀνέπνευσε.

«Μάλιστα, ἀλλ' ἐγὼ ἔχω νὰ προσθέσω,» ἐπανελάβεν ὁ Γεράρδος.

Ἡ ἀναπνοὴ τῆς κυρίας Λαμβέρτου μὲν εὐκολυνθεῖσα, ἐπέστη πάραυτα.

»Ἐγὼ νὰ προσθέσω, ἐπειδὴ αἱ τάξεις ἐφανερώθησαν τώρα, ὅτι ὁ κύριος Grandval κέκτηται προτερημά τι, τὸ ὅποιον ἐξεχάσατε, κυρία, ἐκτὸς τῶν ἄλλων προτερημάτων τὰ ὁποῖα δικαίως τῷ ἐπεδαφιλεύσατε.»

— Ποῖον; — Ὁ! εἰπέτέ μοι. Ποῖον εἶναι τὸ προτερημά τοῦτο;

— Ὁ κύριος Grandval εἶναι τρομερὸς χαρτοπαίκτης.

— ὦ! ναί... ὁ δύστηνος! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ κυρία Λαμβέρτου, δυσχεραίνουσα νὰ βλέπῃ νὰ ἐπανερχηται ἀδιακόπως τὸ ὄνομα τοῦ Grandval εἰς πᾶσαν ὁμιλίαν ἀλληλοδιαδόχως ἀρχομένην ἢ παρ' αὐτῆς, ἢ παρὰ τῶν ἄλλων. Εἶναι σπάνιον αἰ ἰσχυρογνωμίαι αὐται, τὰ μυστηριώδη ταῦτα πείσματα τῶν διαλόγων νὰ μὴ ᾖναι σημεῖα βέβαια δυστυχήματός τινος, ὅπερ παρασκευάζεται ἐν τῷ σκότει.

— Ἀλλὰ γνωρίζεις λοιπὸν τὸν κύριον Grandval, ἠρώτησεν ὁ Λαμβέρτος, διὰ νὰ ἠξεύρης;

— Ὅχι, ἀλλ' εἶναι ἀρκετὰ γνωστός. Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν ἔχασεν ἓνα καὶ ἡμισυ ἑκατομύριον φράγκων εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Ὀμβούργου.

— Ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομύριον φράγκων! ἀνέκραξεν ἡ Ἀδελαῖς ἐκπληκτος.

Οἱ δάκτυλοι τῆς κυρίας Λαμβέρτου συνέθλιβον τὸ ῥινόμακτρον τῆς, τὸ ὁποῖον μετέβαλεν εἰς ῥάκος.

«Μάλιστα, ἓνα καὶ ἡμισυ ἑκατομύριον φράγκων, ἐπανελάξεν ὁ Γεράρδος. Εἶναι γνωστὸν προσέτι, ὅτι τὸ παρελθὸν ἔτος, εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Σαμπερῖ, ἔχασεν ἅπαξ τριακοσίας πενήκοντα χιλιάδας φράγκων, καὶ ὅτι, ἂν δὲν εὐρίσκατο ὁ βαρῶνος Ἰάργωφ νὰ τῷ δανείσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, θὰ ἠτύχειαιζέτο.»

Ἠκούσθη σχεδὸν ἡ Ἰουλία ψιθυρίζουσα· «Θεέ μου! ὦ! Θεέ μου!»

— Εἶναι γνωστὸν προσέτι, ἐξηκολούθησεν ὁ Γεράρδος μετὰ σκληρότητος τοσοῦτον πλέον ἀπηνούς, καθότι ἠγνόει τοῦτο, ὅτι ἐπώλησεν ὅλα τὰ κτήματα τὰ ὁποῖα εἶχεν εἰς τὴν Βρεταννίαν, ὅλας τὰς μετοχὰς τὰς ὁποίας εἶχεν εἰς τοὺς σιδηροδρόμους, καὶ τέλος τὴν λαμπρὰν στοάν τὴν ἐξ εἰκόνων ἰταλικῶν καὶ φλαμανδικῶν, ἣν ἐθαύμαζον εἰς τὸν πύργον του τοῦ Βλαμνενίλ, πάντοτε διὰ νὰ ἀπαντᾷ, — διότι πρὸ πάντων εἶναι ἄνθρωπος ἐντιμος, — τὰς ὑπερμεγέθεις ταύτας ἀπωλείας τὰς ἐν τοῖς χαρτοπαιγνίοις.»

Αἱ αὐταὶ λέξεις ἀνάρθρωτοι διέφυγον τῶν τεταραχθέντων χαιλέων τῆς κυρίας Λαμβέρτου.

«Ὀλέθριον πάθος! θὰ τὸν φονεύσῃ!»

— Ἐγὼ ἀρκετὰ διδόμενα νὰ πιστεύσω ὅσα εἶπες περὶ τοῦ ἀχαλινώτου πάθους τοῦ κυρίου Grandval διὰ τὰ χαρτοπαίγνια, ἐπειδὴ ἤκουσα περὶ συμβάντος, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος, περὶ συμβάντος....

— Ποῖον συμβάν; ἠρώτησεν ἡ κυρία Λαμβέρτου, μὴ δυναμένη νὰ κρατήσῃ τὴν ὁρμὴν τῆς ἐξημημένης περιεργείας τῆς.

Πρὸς ἣν ὁ Λαμβέρτος ἀπεκρίθη· «Θὰ σὰς ὁμιλήσω μετ' ὀλίγον περὶ τούτου.

— Ἡ στιγμή αὕτη θέλει εἶναι ὀλόκληρος αἰὼν, ἐσκόπη ἡ κυρία Λαμβέρτου.

— Εἶναι ἀδιόφορον, εἶπεν ἡ Ἀδελαῖς, οὐδεὶς χορεύει τόσον ἐλαφρῶς ὅσον ἐκεῖνος. Εἶναι γοητευτικὸν νὰ χορεύῃ τις μετὰ τὸν κύριον Grandval.»

Ὁ Λαμβέρτος ὤθησε τὸν Γεράρδον διὰ τοῦ ἀγκῶνος, καὶ δεικνύων αὐτῷ τὴν Ἀδελαῖδα τῷ εἶπε.

«Σκότωσέ την λοιπὸν! σκότωσέ την!»

— Ἀφοῦ θὰ συζευχθῶμεν, διότι θὰ με ἀθωώσουν τότε, ἀπεκρίθη ὁ Γεράρδος.

— Εἴθε οἱ μὲν τῶν δὲ χαριέστεροι, ἀλλὰ λησμονεῖτε ὅτι ἡ ὦρα τῆς ἀναχωρήσεώς μου διὰ τὸν Φονταίνεβλὼ πλησιάζει.

— Ἀγαπητέ μου Λαμβέρτε, δὲν εἶναι εἰμὴ ἐπτὰ ὥραι....

— Ἐ λοιπὸν! ἀναχωρῶ εἰς τὰς ὀκτῶ ἀκριβῶς διὰ τῆς ἀμάξης τῶν ἀδελφῶν Jolibœuf.

— Ἦτις διέρχεται πέντε λεπτὰ ἔνθεν εἰς τὴν ἄκραν τῆς τριβῆου.

— Ἀναμφιβόλως, ἀγαπητὴ μου Ἀδελαῖς, ἀλλὰ δὲν ἐγευματίσαμεν... καὶ δὲν εἶναι πολὺ μία ὥρα. Ἄς γευματίσωμεν λοιπὸν ἀμέσως.»

Ἡ Κυρία Λαμβέρτου ἐπλησίασεν εἰς στύλον, στηρίζοντα κορ-

μὸν δένδρου, καὶ ἔσυρε δακτύλιον, οὕτως ἢ ἔλξις ἔτεινε τὸ σύρμα κωδονίσκου ὑπηρετῆς τις ἐπαρουσιάσθη.

«Θὰ δειπνήσωμεν ἐδῶ, τῷ εἶπεν αὐτῇ· νὰ φέρουν τὴν τράπεζαν ἐτοίμην.

— Ἡ κυρία τὸ διέταξεν ἤδη.

— Πολλὴ καλὰ ἄς τὴν φέρουν λοιπόν.

Ὁ Λαμβέρτος εἶπε πρὸς τὸν ὑπηρετῆν, ὅστις ἀπεσύρετο. Λουδοβίκε!

— Διατάξατε.

— Ἐπανερχόμενος νὰ μὴ φέρῃς τὸν μανδύαν μου, τὸν πιλόν μου, καὶ τὰ χειρόκτια τῆς ὄδοιπορίας.

— Καὶ τὰ δύο πιστόλια εἶπεν ὁ Γεράρδος, τὰ ὅποια εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς καπνοδόκης. Πρόσεξον, διότι εἶναι πλήρη.

Ὁ ὑπηρετῆς ἀπεσύρθη.

— Θὰ λάβῃς μαζί σου τὰ πιστόλια ταῦτα, εἶπεν ὁ Γεράρδος πρὸς τὸν Λαμβέρτον. Ἀπὸ τὸ μέρος εἰς τὸ ὅποιον θὰ κατέλθῃς τῆς ἀμάξης, διὰ νὰ φθάσῃς εἰς τὸν πύργον τῆς Γερψιθέας, εἰς τοῦ θείου σου πρέπει νὰ διέλθῃς μέρος τοῦ δάσους, τὸ ὅποιον δὲν εἶναι πολὺ ἀσφαλές.

— Μὴ ἀναχωρῆτε λοιπόν! ἀναχωρήσατε αὔριον, ἀνέκραζεν ἡ Ἀδελαῖς. Δάτος τὸ ὅποιον δὲν εἶναι πολὺ ἀσφαλές, οὐδὲν εἶναι ἀσφαλές.

— Φίλε μου, προσέθεσεν ἡ κυρία Λαμβέρτου, καὶ ἐγὼ σὲ παρακλῶ ἐπίσης. Ἐὰν ἠδύνατο ν' ἀναβάλῃς εἰς αὔριον.

— Ἀδύνατον!

— Πάτερ μου.

— Τίνα ἀνάγκην εἶχες, Γεράρδε, νὰ στείλῃς νὰ φέρῃς τὰ πιστόλια ταῦτα, νὰ ὁμιλήτῃς περὶ τοῦ δάσους! Ἡ Ἀδελαῖς ἀναγινώσκει ἤδη εἰς τὴν *Ἐφημερίδα τῶν δικαστηρίων*· «Χθές, ἐντιμὸς τις ἐργοστασιάρχης, — ἄλλοι οἱ ἐν κινδύνῳ ἐργοστασιάρχαι εἶναι ἐντιμοί, — ἐκ τῆς κοινότητος τῆς Φρομομβίλλης, διερχόμενος δι' ἠδῶ τοῦ δάσους τοῦ Φονταίνεβλῶ, βλέπει αἴφνης ἐξερχομένου

ἐκ τοῦ ἄλλου δὺο ἀνθρώπους ἔχοντας μορφήν προξενούσαν φρίκην. . . .»

Ἡ Ἀδελαῖς, ἐνώσασα τὰς χεῖρας, εἶπε μὲ τόνον ἀπελπισίας.

Ἄ! Θεέ μου! Θεέ μου! ὁ πατήρ μου ἐχάθη!

— Τί ἔλεγα; Τρελλή, ταῦτα πάντα εἶναι ἀπλῆ ὑπόθεσις.

Ἴδου τὰ κατορθώματά σου, Γεράρδε. Ἐλθέ, Ἀδελαῖς, μεῖνε ἥσυχος. Δὲν θὰ μὲ φονεύσουν, ὑπόσχομαι περὶ τούτου. Θέλεις νὰ σοὶ ὑπογράψω δευτέραν τινὰ ἐγγράφον ἐγγύησιν;»

Δύο ὑπηρετῆται φέροντες ὠραίας στολὰς χρώματος χρυσομήλου εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν Πασχαλεῶν, φέροντες ἐπιμήκη τράπεζαν πλήρη λαμπάδων, χειρομάκτρων πεποικιλμένων, ἀργυρῶν σκευῶν ὠραιστάτης κατασκευῆς, ἐκλεκτῶν ἐδεσμάτων, καὶ χιλιῶν ἄλλων· ταῦτα δὲ πάντα προέδιδον τὴν ἀβροδίαιταν καὶ τὴν εὐπορίαν τῶν κυρίων τοῦ ἐργοστασίου τῆς Φρομομβίλλης. Ἡσθάνετό τις ὅτι οὗτοι εἶχον μεταφέρει εἰς τὴν μικρὰν τῶν ἀποικίαν, εἰς τὴν βιομηχανικὴν τῶν κυψέλην, τὰς καλὰς τῶν ἔξεις τῆς παρισίνης ζωῆς, τὰς καθιερωμένας παραδόσεις περὶ τῆς εὐζωίας τοῦ Καφενείου τῶν Παρισίων. Ἡδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι εὐρίσκετο εἰς Παρισίους, ὡς ἐκ τῆς τάξεως τῆς ὑπηρεσίας, τοῦ σοβαροῦ ὕφους, τῆς ἐξαιρέτου καθαριότητος τῶν ὑπηρετῶν. Ἐκεῖνοι οἵτινες ἐγίνωσκον τὸ παρελθὸν τῶν δύο νέων συνεταιρῶν, πρῶτῶν μὲν τοσοῦτο λαμπρὸν, μετὰ ταῦτα δὲ τόσο δυσχερὲς, θὰ ἠσθάνοντο αἶσθημα χαρᾶς καὶ εὐχαριστήσεως σπυδαίας, βλέποντες διὰ τοῦ ἀπεικονίσματος τούτου τοῦ ἐσωτερικοῦ, τὴν κατάστασιν ἣν ἀπέκτησαν διὰ τῆς ἐργασίας, τῆς ἀγγινοίας καὶ τῆς οἰκονομίας. Εἶχον, οὕτως εἶπεῖν, ὑπερφόσει τὴν εὐγένειάν των εἰς τὴν νικηφόρον ἐκείνην μάχην πρὸς τὰς δυσχερεῖας νέας ὑπάρξεως· ἐλάμπρυναν τὸ ἔμβλημα των εἰς τὸ πῦρ τῆς ἐμπορικῆς δραστηριότητος, ἥτις, καὶ αὐτῇ ἐπίσης, ἔχει τὰς πάλῃς τῆς, τοὺς κινδύνους τῆς, καὶ τὰς θανατηφόρους πληγὰς τῆς. Οἱ ἐνδοξοὶ των πρόγονοι, παρατηρήσαντες αὐτοὺς σοβαρῶς καὶ μὲ πρόσωπον ἐπὶ ὀλίγον αὐστηρὸν, θὰ τοῖς ἔτεινον τὴν χεῖρα

λέγοντες αὐτοῖς. «Θάρρος τέκνα! Δὲν εἴσθε καλλήτεροι ἀπὸ ἡμᾶς, ἀλλ' ἔχει καλῶς!»

Ὁ θαλαμηπόλος τοῦ Λαμβέρτου, Λουδοβίκος, ὅστις ἐπανάληθε μὲ τὰ χειρόκτια, τὸν μανδύαν, τὸν πῖλον τοῦ κυρίου του, καὶ τὰ πιστόλια τοῦ Γεράρδου, εἶπεν ὑποκλινόμενος. ἢ —

— Κυρία, ἡ τράπεζα εἶναι ἕτοιμος.

— Εἰς τὴν τράπεζαν!» ἀνέκραξε περιχαρῶς ὁ Λαμβέρτος, εἰς τὴν τράπεζαν! εἶναι καιρὸς. Ἡ ἄμαξα τῶν ἀδελφῶν Jolibauf δὲν περιμένει, τὸ ἤξεύρετε.

— Εἰς τὴν τράπεζαν! ἐπανάλαβεν ὁ Γεράρδος προσφέρον τὸν βραχίονά του εἰς τὴν κυρίαν Λαμβέρτου, διὰ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὴν θέσιν της.

Ἡ Ἀδελκίς ἐδράξατο τοῦ βραχίονος τοῦ πατρὸς αὐτῆς,

Ὁ θαλαμηπόλος, ἀφοῦ ἔθεσεν ἐπὶ τινος καθίσματος ἐκ σχοίνου τὸν μανδύαν, τὸν πῖλον, τὰ χειρόκτια καὶ τὰ πιστόλια, ἀπέσυρθη.

Ἐνῶ οἱ τέσσαρες συνδαιτυμῶνες ἔτρωγον, ὁ Λαμβέρτος προσφέρον οἶνον εἰς τὴν σύζυγόν του, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς πάντας, εἶπε

«Πῶς σᾶς φαίνεται ὁ πύργος τοῦ Βλανκμενίλ, περὶ οὗ εἶχομεν ὀμιλήσει πρὸ ὀλίγου, ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος πύργος τοῦ κυρίου Grandval;»

Ἡ κυρία Λαμβέρτου εἶπε μετὰ βαθείας ἀποθαρήνσεως εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας της «Καὶ πάλιν αὐτός! καὶ πάλιν ὁ K. Grandval» Καὶ τὸ ποτήριον, ἐν ᾧ ὁ σύζυγός της ἔγυνεν οἶνον, ἐξέφυγε τῶν χειρῶν της.

(ἀκολουθεῖ.)

Ἡ ΖΩΟΓΟΝΟΣ ΚΡΗΝΗ.

Διήγημα ἀραβικόν.

Ἐν τῇ πόλει Δαμασκῷ, τῇ κατὰ τὴν χώραν Ἀράμ, ἔζη ποτὲ ἀνὴρ τις ὀνόματι Βαρούχ. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο γνωστὸς καθ' ἅπασαν τὴν χώραν διὰ τὸν ἄπειρον αὐτοῦ πλοῦτον, οἱ δὲ ἀνθρώποι ἔλεγον περὶ αὐτοῦ ὅτι δικαίως ὀνομάζεται Βαρούχ, ὅπερ σημαίνει εὐλογημένος· διότι εἶγε τοὺς ἠθσαυροὺς τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Ἀραβίας, καὶ κατόκει πολυτελέστατον παλάτιον, οὐτινος τὸ ἐξ ἀστράπτοντος μαρμάρου ἔδαφος ἐκαλύπτετο ὑπὸ πολυτίμου τάπητος, ἀναρίθμητα δὲ ἦσαν τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, εἰς ἃ προσέθηκεν ὁ θεὸς ἐξαιρετον σύζυγον καὶ ἑπτὰ ἀνθρῶ τέκνα· ἀλλ' οὔτε ἡ χαρὰ οὔτε ἡ εἰρήνη ἐβασίλευεν εἰς τοῦ ἀνδρὸς τούτου τὴν καρδίαν· διὸ ἀενάως κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ αὐξάνῃ τὴν λαμπρότητα τῆς οἰκίας του, καὶ ἀντήλλασε καθ' ἑκάστην πᾶν ἐν αὐτῇ ὥραιον δι' ἑτι ὥραιότερον· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς ἔλειπεν ἀπ' αὐτοῦ· ὅθεν ἦτο πάντοτε ἄθυμος, καὶ ὁ ὕπνος σπανίως ἔκλειε τὰ βλέφαρά του. Ἔλεγε δὲ πολλάκις καθ' ἑαυτόν «Τί με ὠφελεῖ πλέον νὰ ζῶ; οὐδὲν δύναμαι ν' ἀποκτήσω ὥραιότερον ἢ πολυτιμότερον ἐκείνων, ὅσα ἐκ νεότητος ἤδη ἔχω· γινώσκω δὲ ὅτι μάταια εἶναι τὰ ἐπὶ γῆς πάντα, καὶ τὰ πάντα ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ μου». Τοιαῦτα σκεπτόμενος ἐπλανᾶτο πάντοτε μόνος τῆδε κάκεισε, καὶ ἐλύπει τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, καὶ πάντες ἔλεγον «Κακόποιόν τι πνεῦμα εἰσεχώρησε βεβαίως εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὸν πειράζει, καὶ διὰ τοῦτο θέλει νὰ θέσῃ ἐν τέραμα εἰς τὸν βίον αὐτοῦ, ὅπως ἀπαλλαχθῇ τοῦ πειρασμοῦ.

Ἡμέραν τινὰ ἔμαθεν ὁ Βαρούχ ὅτι ἐν τῇ πόλει Μέρμιδι, τῇ κατὰ τὴν χώραν Μιτραίμ, κατοικεῖ ἀνθρώπος τις σοφός, προφήτης τις, καὶ εἰς ὄνο Θεοῦ ἀπεκάλυψε τὴν σοφίαν του, καὶ ὅτι ὁ προφήτης οὗτος δίδει σοφὰς περὶ παντὸς ἀδικημένου συμβουλὰς. Καὶ ὁ Βαρούχ ἀπεφάτισε νὰ ἀνοίξῃ εἰς αὐτὸν τὴν καρδίαν του,

καὶ ν' ἀκούσῃ τὴν συμβουλὴν τοῦ προσεκάλεσε λοιπὸν τὸν πιστότερον τῶν ὑπηρετῶν του, ὀνόματι Μαλχι, καὶ εἶπεν· « Ἐτοιμασόν μου δύο καμήλους καὶ φόρτωτε τὴν μίαν διὰ χρυσοῦ, ἀργύρου, λίθων πολυτίμων καὶ ἀρωμάτων τῆς Ἀραβίας. » Καὶ ὁ Μαλχι ἔπραξεν ὡς διετάχθη. Ὁ δὲ Βαρούχ εὐλογῆσας τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ πιστοῦ ὑπηρετοῦ· ἀμφότεροι δὲ ὑπερβάντες τὸ ὄρος, ᾤδυσαν μετὰ τῶν καμήλων ἐν Μισραϊμ διὰ τῆς ἐρήμου. Ἐπτά ἡμέρας εἶχον ὁδοιπορήσει καὶ ἄλλας ἑπτὰ, καὶ μακρὰν ἦσαν εἰσέτι τῆς χώρας εἰς ἣν ἐπορεύοντο· διότι ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου εἶχε τυφλώσει τὰ ὄμματα αὐτῶν, ὥστε ἐξετράπησαν τῆς εὐθείας ὁδοῦ, καὶ δὲν ἤξευραν ποῦ νὰ πορευθῶσι, καὶ ἐδίψων αὐτοὶ, καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ ζῶα αὐτῶν, διότι οὐδεμία κρήνη ἢ πηγὴ ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ συνῆγον τὴν δρόσον τῆς νυκτός ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν, καὶ ἐξεμύζων αὐτὰ, διὰ νὰ δροσίωσι τὰ χεῖλη των. Τότε ἀνεστέναξεν ὁ Βαρούχ καὶ εἶπεν· « Εὐχαρίστως ἤθελα δώσει ὄλους τοὺς θησαυροὺς τοὺς ὁποίους φέρει ἡ κάμηλος αὕτη καὶ ἔτι πλείονας ἐκ τοῦ ἐν Δαμασκῶ θησαυροφυλακείου μου, δι' ἀλίγας μόνον σαγόννας ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον ῥέει διὰ τοῦ κήπου μου, καὶ ἤθελα δώσει ὄλους τοὺς ἐν τοῖς ὑπηγεῖοις μου πολυτίμους οἴνους, διὰ μικρὰν πηγὴν ἐξ ἧς νὰ δροσίωσιν τὴν γλῶσσάν μας. Καὶ ὁ ἥλιος ἦτο φλογερὸς, καὶ ὁ καύσων ὑπερβολικὸς, καὶ ἡ δίψα αὐτῶν τосκάτη, ὥστε ἐξηντλήθησαν αἱ δυνάμεις των. Τότε ἐφόνευσαν τὴν μίαν κάμηλον, ἀλλὰ δὲν εὔρον ἐν αὐτῇ ποσῶς σχεδὸν ὕδωρ. Τότε ἤνοιξε ὁ Βαρούχ τὸ στόμα, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Μαλχι. « Α! σὺ πιστὲ μου ὑπηρετὰ καὶ σύντροφε· σ' ἔφερα λοιπὸν ἐνταῦθα διὰ νὰ ἀποθάνῃς πρὸς χάριν μου; Εἶμαι λοιπὸν διὰ σὲ ἄγγελος ἀπωλείας ἐν τῇ ἀπίστῳ ταύτῃ ἐρήμῳ; Καὶ ὁμῶς ὑπομείνας ὡς ἀρνίον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του ἐνώπιον τοῦ σφαγέως, καὶ δὲν γογγίζεις κατὰ τοῦ αἰτίου τῆς ἀπωλείας σου, ὅστις ἐπέσυρε ἐπὶ σοῦ τὴν κητάραν διὰ τὴν πίστιν σου. Ἄχ! Μαλχι, θέλω ποτὲ δυνῆθῃ νὰ σὲ ἀνταμείψω; »

Οὕτως ᾤμίλησεν ὁ Βαρούχ, ἀλλ' ὁ Μαλχι ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· « Καὶ ἡδυνάμην ποτὲ νὰ μὴ ἀκολουθήσω μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ τάφου τὸν κύριόν μου; Δὲν ἔφαγα τὸν ἄρτον σου, καὶ δὲν ἔπια τὸν οἶνον σου μέχρι τῆς σήμερον; Δὲν ἤμην πρὸς σὲ πιστὸς κατὰ τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας; Πῶς θέλεις τῶρα νὰ σὲ ἀρνηθῶ κατὰ τὰς δυστυχεῖς; Εἶθε ὁ Κύριος νὰ διαφυλάξῃ τὴν ζωὴν σου, καὶ νὰ λάβῃ ὡς λύτρον τὴν ἐδικήν μου· διότι ἐγὼ μὲν εἶμαι μόνος ἐπὶ τῆς γῆς, σὲ δὲ θέλουσι κλαῦσαι σύζυγος καὶ ἑπτὰ τέκνα. » Καὶ ἅμα ἐπρόφερον ὁ Μαλχι τὰς λέξεις ταύτας, δὲν ἡδυνήθη νὰ εἴπῃ πλείοτερα καὶ ἐσιώπησε, διότι αἱ δυνάμεις του ἐξηντλήθησαν καὶ ἐξήπλωθη κατὰ γῆς. Τότε διεβράχη τοῦ Βαρούχ ἡ καρδιά, καὶ ἔκλαιε, καὶ ἔλεγεν· « Ἄχ, Κύριε, Κύριε, Θεὲ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἔπαρε τὴν ψυχὴν μου, διότι δὲν εἶμαι πλέον ἄξιός νὰ ζῶ, καὶ αἱ ἀμαρτίαι μου βαρύνουν ἐπ' ἐμέ. » Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Βαρούχ ἐσιώπησε, καὶ ἔχυνε δάκρυα θερμά. Τότε ἤκουσεν ἦχον ὑπόκωφον, ὡσεὶ κρήνης ὕδατος πιπτούσης ἐπὶ βράχου, καὶ ἀνεγείρας τὴν κεφαλὴν, ἠκροάσθη, ἀνεγέρθησαν δὲ καὶ αἱ κάμηλοι καὶ ἔτειναν τὸ οὖς πρὸς τὸν ἦχον, καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὸν βράχον. Ὁ δὲ Βαρούχ εἶπεν· « Ἐθαυματούργησε λοιπὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἔθεσε πηγὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρήμου διὰ νὰ μᾶς σώσῃ τοῦ θανάτου; » Εἶπε ταῦτα, καὶ ἐπροχώρησε· καὶ εἶδε εἰς τοὺς πρόποδας ἐνὸς βράχου κρήνην μικρὰν ὕδατος καθαροτάτου· καὶ τὸ ὕδωρ ἦτο δροσερὸν καὶ ἀφθονον, καὶ ὄψιν εἶχεν ὠραίαν.

Τότε ἔπεσεν ὁ Βαρούχ πρηνὴς καὶ ἔλαιε· καὶ ἀνηγέρθη καὶ εἶπεν· « Ἄχ, Θεὲ μου! ἐννοῶ τῶρα πόσον εἶσαι φιλεῦσπλαγχνος καὶ πανάγαθος, θαυματουργήσας πρὸς σωτηρίαν μου, καὶ τοι ὄντος ἀναξίου, τῆς εὐσπλαγχνίας σου. » Ἄλλ' ὁ Βαρούχ δὲν ἔπιεν ἐκ τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ἐπλήρωσεν ἀγγεῖον, καὶ ἔδραμε μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν ὑπηρετὴν του τὸν Μαλχι, καὶ ἔβρεξεν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐδρόσισε τὰ χεῖλη του. Τότε ἀνηγέρθη ὁ Μαλχι, καὶ προσέβλεψε τὸν κύριόν του. Ὁ δὲ Βαρούχ περιεπτύξατο αὐτόν,

καὶ ἔκλαιε ὑπὸ χαρᾶς, καὶ ἔλεγεν· « ὦ, Μαλχι, ἐγκάρδιέ μου φίλε, καὶ ὄχι πλέον ὑπηρετά μου. Ζῆς λοιπὸν ἀκόμη . . . Ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου μοὶ ἔδειξε μίαν κρήνην· πῆς λοιπὸν καὶ λάβε ἀναψυχὴν, διὰ τὴν ζήτησιν ὡς καὶ ἐγὼ ζῶ. Καὶ ἀφοῦ ἔπιεν ὁ Μαλχι καὶ ἐδροσίσθη, ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ Βαρούχ εἰς τὴν κρήνην, καὶ ἐκεῖ ἔλαβον τροφὰς ἐκ τῆς καμήλου, καὶ ἐκάθισαν εἰς τὴν ὄρσον, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἐγορτάσθησαν. Καὶ ἔμεινον ἐκεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Καὶ ὅταν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος εἶπεν ὁ Μαλχι πρὸς Βαρούχ τὸν κύριόν του· « Ἰδοὺ, ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν· ἐὰν θέλῃς, πληρώσωμεν τὰς λαγίνους ἡμῶν, καὶ ἄγωμεν πρὸς τὸν προφήτην τῆς χώρας Μισραίμ· πιστεύω ὅτι εἴμεθα ἤδη πλησίον. » Τότε ἐμειδίασεν ὁ Βαρούχ, καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ πιστοῦ ὑπηρετοῦ, καὶ ἔθλιψεν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ εἶπεν· « Ὁχι, ἀδελφέ μου Μαλχι· ὁ Κύριος μοὶ ἔδωκε τὴν φρόνησιν τὴν ὁποίαν ἐζήτησάν· τί χρεῖαν ἔχω πλέον τοῦ προφήτου τῆς Μισραίμ; θέλωμεν ἐπανέλθει ἐκεῖ, ὅθεν ἤλθομεν. » Ἐπλήρωσε λοιπὸν τὰς λαγίνους ὕδατος δροσεροῦ, καὶ ἐπότισε τὰς καμήλους, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησαν τὴν πηγὴν ἧτις τοὺς ἔσωσεν ἐκ τοῦ θανάτου, καὶ ἤρξαντο νὰ ὀδοιπορῶσιν εὐθύμως. Καὶ ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν πατρίδα των, τὴν Δαμασκὸν, ἐκάθητο ἡ Θίρτζα, ἡ σύζυγος τοῦ Βαρούχ, μετὰ τῶν ἐπτὰ τέκνων τῆς, παρὰ τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἐξεπλάγη, ἰδοῦσα τὸν Βαρούχ καὶ τὸν ὑπηρετὴν Μαλχι. Ἄλλ' ὁ Βαρούχ ἐνηγκαλίσθη τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, καὶ δάκρυα χαρᾶς ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του, τότε ὕψωσεν ἡ Θίρτζα τὴν φωνὴν καὶ εἶπεν· « Εὐλογημένος ὁ σοφὸς προφήτης τῆς Μισραίμ, ὅστις σὰς ἀπέστειλε τόσο ἐνωρὶς ἐνταῦθα, καὶ εὐλογημένος ὁ Βαρούχ ὁ ἀγαπητός μου, διότι ἤδη ἡ ὄψις σου μετεβλήθη, καὶ τὸ πρόσωπόν σου ἀπαστρέφει ὡσεὶ ἀγγέλου. Τίς εἶναι λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἐκαίνος τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐπανήγαγε τὴν εἰρήνην εἰς τὴν ψυχὴν σου, διὰ τὴν εὐλογίαν σου; » Τότε ἐμειδίασεν ὁ Βαρούχ, καὶ προσέβλεψε τὴν σύζυγόν του, καὶ διηγήθη πάντα ὅσα συνέβησαν

εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Μαλχι, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Εἶτα δὲ εἶπεν· « Οὐχὶ ἄνθρωπος ἢ προφήτης, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεὸς μὲ ἐδίδαξεν· ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐδιδάχθην τὴν ταπεινώσιν· ἢ κρήνη μ' ἐδίδαξε τὴν ἀγαθότητα τοῦ πανευσπλάγχθου Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὑπηρετοῦ μου, εὔρον ἄνθρωπον, καὶ φίλον πιστόν. Καὶ ἤδη ἐπανερχομαι καθ' ὀλοκληρίαν μεταβεβλημένος, καὶ ἡ εἰρήνη ἐμφολεύει ἐν τῇ καρδίᾳ μου, τὴν ὁποίαν, πολυτιμωτέραν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, δὲν ἠδύνατο νὰ μοὶ χορηγήσῃσι τὰ ἀγαθὰ μου. Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Βαρούχ. Ὅλον δὲ αὐτοῦ τὸν βίον διήνησεν ἐν χαρᾷ καὶ εὐθυμίᾳ, καὶ διὰ τῶν θησαυρῶν του ἔπρατεν ἀγαθοεργίας καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, καὶ οὐδεὶς ὑπῆρχε πτωχὸς τὸν ὅποιον δὲν ἐβοήθησεν ἐν τῇ πτωχείᾳ του. Ἀπαντες δὲ οἱ παρ' αὐτοῦ εὐεργετούμενοι ἔλεγον· « Δικαίως ὀνομάζεται Βαρούχ, διότι εἶναι τρόντι ὁ εὐλογημένος τοῦ Κυρίου, ὅστις εἶναι ὁ αἴτιος πάσης ἀγαθοεργίας. » Καὶ ἀφοῦ παρήλθεν ἐν ἔτος, ἐπεσεκέθη ὁ Βαρούχ μετὰ τοῦ Μαλχι, τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του τὴν κρήνην τῆς ἐρήμου, καὶ καθηγίασεν αὐτὴν, καὶ ἀνήγειρε παρ' αὐτῷ ξενῶνα, χάριν τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὀδοιπορούντων. Ὀνόμασε δὲ τὴν κρήνην Μπόρ Μπερά, ἧτοι κρήνην ζωογόνον καὶ οὕτως ὀνομάζεται αὕτη μέχρι τῆς σήμερον.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ.

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΕΝ ΚΑΣΩΙ.

Ἰπὸ Μ. Μ.

Ἰπάρχει ἐποχὴ τις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου γλυκεῖα καὶ εὐφρόσυνος, συγκεντροῦσα ἐν ἑαυτῇ πάσαν τὴν φυσικὴν καὶ πνευματικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργεσίαν. Κατὰ ταύτην πληροῦται τὸ κενόν

τὸ ἐνυπάρχον εἰς τὴν ἀνθρώπινον καρδίαν. Ἡ σφριγῶσα ἡλικία ἀτενίζει πρὸς αὐτὴν μετὰ παλμῶν, ἡ δὲ προβεβηκυῖα ἀναπολεῖ αὐτὴν μετὰ συγκινήσεως. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶναι μυρίπινος κῆπος τοῦ βροτείου ἔαρος, οὗ οἱ καλλιμόρφοι καὶ ὠραῖοι καρποὶ ἔλκουσι πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα πρὸς γεῦσιν αὐτῶν ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶναι ὁ γάμος.

Τὸ ἐπίσημον τοῦτο γεγονός ὑπαγορεύεται ὑπὸ τῆς φύσεως, κυροῦται ὑπὸ τῆς πολιτείας, καὶ καθαγιάζεται ὑπὸ τῆς θρησκείας· ὁ δὲ ἄνθρωπος ὅστις ἐκάστην ἐποχὴν ὁπωσοῦν οὐσιώδη τῆς ζωῆς του περιβάλλει διὰ τύπων ἀνταποκρινομένων πρὸς τὸ κυριεῦον αὐτὸν αἶσθημα, δὲν ἠδύνατο νὰ παραμελήσῃ τὸν γάμον, ὅστις ἐπιφέρει μεταβολὴν τῶν μέχρι τοῦδε ὑφισταμένων σχέσεων του, καὶ γίνεται πηγὴ νέων σχέσεων καὶ αἰσθημάτων· οἱ περιβάλλοντες τὸν γάμον τύποι ἀποπνέουσι χαρὰν, τὸ αἶσθημα τῆς καρδίας ἐρμηνεύοντες· οἱ τύποι δὲ οὔτοι παραλλάσσουσι κατὰ τόπους κατὰ λόγον τῆς νοητικῆς ἀναπτύξεως, τῆς αὐστηρότητας ἢ χαλαρότητος τῶν ἠθῶν ἐκάστης κοινωνίας. Εἰς τὰς ἀπλουστεράς δὲ κοινωνίας, ὅπου ἡ διάνοια δὲν εὐρίσκει τροφὴν εἰς τὰς εὐρυχώρους σφαῖρας τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, ἡ δὲ καρδία δὲν συνταράσσεται ὑπὸ παθῶν ἀναρρίπιζομένων ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας καὶ τῆς δίψης τοῦ πλούτου, αἱ ἀθῶαι ἡδοναὶ τέρπουσιν αὐτήν· αἱ τελεταὶ ἀφελεῖς, πραγματικαὶ εἰκόνες τῆς Μούσης τοῦ Θεοκρίτου, χρωματιζόμεναι ὑπὸ τῆς εἰλικρινείας, τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ἀθωότητος, συσφίγγουσιν ἔτι μᾶλλον τοὺς δεσμούς, οἵτινες συγκρατοῦσι τοὺς ὑπὸ σύστημα οἰοεὶ πατριαρχικῆς πολιτείας συζῶντας, καὶ ἀγνοοῦντας τὴν λέξιν Ἀστυνόμος καὶ Κακουργιοδικεῖον.

Αἱ περὶ γάμου διατυπώσεις ἐν Κᾶσῳ, ὡς καὶ εἰς πᾶσας τὰς μονήρεις καὶ ἀμιγρεῖς παντὸς ξενισμοῦ κοινωνίας, ἔχουσι τι ἰδιόρρυθμον, λαμβάνουσι σπουδαῖον χαρακτῆρα ὑπὸ τῆς συνηθείας, ἀποτελοῦσαι θρησκευτικὸν σχεδὸν δόγμα, οὗ τινος ἡ παράβασις ἐπάγεται ποινὰς περιφρονήσεως κατὰ τοῦ παραβάτου. Προτιθέμεθα δὲ νὰ

περιγράψωμεν αὐτὰς ἐνταῦθα, διότι καὶ ἐκεῖ ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἔξωθεν παρεισρέων πολιτισμὸς ἀποσθύνει βαθμυδὸν, εἴτε μαραίνει τὰ ἀρχαῖκά ἦθη καὶ ἔθιμα, ἀφαιρῶν ἀπ' αὐτῶν τὸ ἀφελές τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν πνεῦμα.

Α) Περὶ μνηστείας.

Ὁ ἔφησος, οὔτινος ἡ καρδία αἰσθανθῆ ἔρωτικούς παλμούς διὰ τινὰ κόρην, λατρεύει τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός του μυστηριωδῶς, ἢ ὁμολογεῖ τὸ αἶσθημά του εἰς τοὺς γονεῖς του, ἀν ἐλπίζει ὅτι ἡ ἐπιτυχία θέλει στέψῃ τοὺς ἀγῶνάς του. Δὲν ὁρμᾶται εἰς ἀλληλογραφίαν, οὐδ' εἰς νυκτερινὰς συνεντεύξεις. Τὸ ἱλαρὸν φέγγος τῆς ἐρωτολήπτου θεᾶς τοῦ Ἐνδυμῖωνος δὲν κατοπτεῦει ἐκεῖ τοὺς ἐραστὰς μονήρεις καὶ ῥεμβάζοντας, οὐδ' ἡ ζεφυρίτις πνοὴ φέρει ἐπὶ τῶν ὑγρῶν αὐτῆς πτερώγων ψευδεῖς καθομολογήσεις, ὄρκους ὑπούλους, ἐπιπλήξεις παρακαίρους, ἢ στόνους πικρὰς μεταμελείας. Τῆς κόρης τὸ ἐρύθημα εἶναι ἀγνόν, οὐχὶ ἔνοχον, διότι οὐδέποτε ἐνδίδουσα εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ πάθους ἀποσκιρτᾷ τὸ καθήκοντος. Ὁ ἐρωτολήπτος δὲ νεανίας, ὅταν σχηματίζεται που χορὸς ὁ πυρρίχιος, δύναται ἄδων ἐκεῖ αἰνιγματωδῶς νὰ δηλώσῃ τοὺς ἔρωτάς του· ἐντεῦθεν ἡ τοῦ ἀκροατοῦ περιέργεια καὶ ἡ τῶν γυναικῶν ὀξύνοια σχολιάζει, ἐρρευᾷ, καὶ μαντεύει τὸ μυστήριον. Ἐντεῦθεν οἱ γονεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς εἰς τὴν υἱικὴν στοργὴν ἐνδίδοντες μνηστεύουσι τὰ τέκνα των. Μετὰ τὴν μνηστείαν, ἥτις λαμβάνει χώραν ἐπίσημος, ὁ μνηστὴρ δίδει τῇ μνηστῇ δακτύλιον, καὶ δῶρα ἀνταλλάσσονται ἐκατέρωθεν. Ἦδη ὁ ἄρμαστῆς δύναται νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸν οἶκον τῆς ἄρμαστῆς, νὰ χορεύῃ παρ' αὐτῇ. Πάσης δὲ συνδιατριβῆς φύλαξ ἐστὶν ἡ μήτηρ, ἢ τις τῶν τῆς κόρης συγγενῶν, ἀλλ' ὁ μᾶλλον ἀχώριστος καὶ αὐστηρότερός ἐστιν ἡ αἰδῶς καὶ τὰ σοβαρὰ ἦθη· οὕτως ὁ μνηστὴρ ἐξᾶκολουθεῖ νὰ βλέπῃ τὴν ἐρωμένην του, μέχρι τῆς εἰμαρμένης ἡμέρας, καθ' ἣν θέλουσιν ἀναρτῆσθαι τοῦ ὑμεναίου λαμπάδες.

B) Προεόρτια τοῦ γάμου.
 Οἱ γονεῖς, ὡραίῳν ἤδη καταστάτων τῶν μνηστῶν, ὀρίζουσι τὴν ἡμέραν τοῦ στεφανώματος. Καὶ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ νόταρου, μέλους ὄντος τοῦ ἱεροῦ κλήρου, συντάσσεται τὸ προικοσύμφωνον, δι' οὗ ὁ πατὴρ τῆς κόρης καὶ ἡ μήτηρ προικίζουσι αὐτήν. Συγγενεῖς δὲ, ἐκατέρωθεν συνελθόντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ, πορεύονται εἰς τὰ ὄρη ὑλοτομήσοντες τὰ ξύλα, δι' ὧν θέλουσι φουρνίσει τοὺς ἄρτους τοῦ γάμου. Λύραι καὶ αὐλοὶ προηγοῦνται τῆς εὐθύμου συνοδίας, ἥτις ἀπέρχεται ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει, ἀνά πᾶσαν πλατείαν ἰσταμένη καὶ σχηματίζουσα χορόν. Μετὰ τὴν ὑλοτομίαν τῶν ξύλων, γεῦμα ἄφθονον καὶ οἶνος ἀποζημιώνει τοὺς ὑλοτόμους, οἵτινες ἐπανακάμπουσιν εἰς τὴν πόλιν ἄδοντες καὶ ὄρχούμενοι.

Ἐτέραν ἡμέραν, συνήθως ἑορτὴν, πολυπληθῆς ὁμήγυρις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, συγγενῶν καὶ φίλων, φερόντων στολὰς πολυτελεῖς, ἐξέρχονται εἰς τὰ λεγόμενα *καλέσματα*· οἱ πῆσοι ἔπονται, οἱ ἔφιπποι προηγοῦνται, καὶ πυροβολιστὰι πυροβολοῦσι, καὶ λυριστὰι μετὰ αὐλητῶν ἀποτελοῦσι τὴν μουσικὴν τοῦ μικροῦ τοῦτου στρατοῦ, ὅστις, μετὰ τῶν σημαιοφόρων αὐτοῦ καὶ πάσης τῆς ἀναγκαίας ἐπισκευῆς τῶν τροφίμων, περιέρχεται τὰς κόμας. Κήρυκες δὲ φωνάζουσιν « ἄς ἦσθε καλεσμένοι εἰς τὸν γάμον τοῦ δεῖνα. » Ἐν δ' ἐκάστη κόμῃ, ἐν εὐρυχώρῳ ἰστάμενοι χῶρῳ καὶ ὁμαλῷ, σχηματίζουσι χορόν, ὅστις αὖξεται καὶ ἐκ τῶν ἐκ τῆς κόμης ἐκείνης προσερχομένων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· οὕτω δὲ πᾶσας περιελθόντες τὰς κόμας, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦς σχεδὸν τῆς νήσου προσκαλέσαντες, ἐπανέρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ, ὅπου καὶ διαλύονται εὐχθίντες αὐτῷ.

Ἐπιστάσης δὲ τῆς ὀρισθείσης διὰ τὸ στεφανῶμα ἡμέρας, οἱ μὲν ἄνδρες ἀπέρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ, αἱ δὲ γυναῖκες εἰς τὸν τῆς νύμφης. Ὁ παράνυμφος ἐνδύει τὸν γαμβρόν μετὰ πολυτιμώτερα τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ, ἡ δὲ παράνυμφος τὴν νύμφην· ἐνεργουμένου δὲ τοῦ καλλωπισμοῦ λύραι καὶ αὐλοὶ

σχηματίζουσι μουσικὴν ἁρμονίαν, γυναῖκες δὲ παστολογίστριαι καλούμεναι, ἄδουσι δίστιχά τινα, δι' ὧν παστολογοῦσι τοὺς νυμφίους. Τὰ ἄσματα ταῦτα ἀποπνεύουσι τι πένθιμον καὶ μελαγχολικόν, εἶναι ὡς φθόγγοι ἀποχαιρετισμοῦ τῶν νυμφίων ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἐστίας, ἣν ἤδη ἐγκαταλείποντες διὰ παντός, πορεύονται σχηματίζοντες κέντρον νέας οἰκογενείας.

Περαιωθέντος ἤδη τοῦ καλλωπισμοῦ, ὁ παράνυμφος καὶ τις πλησιέστερος τοῦ γαμβροῦ συγγενῆς λαμβάνουσιν αὐτὸν ἐκ τῶν βραχιόνων καὶ ἀπέρχονται μετὰ πολυπληθοῦς ὁμηγύρεως εἰς τὸν οἶκον τῆς νύμφης, ἐνῶ οἱ πυροβολιστὰι, οἱ τραγωδιστὰι καὶ οἱ μουσικοὶ προηγοῦνται. Ἡ νύμφη εἶναι ἤδη παρεσκευασμένη, ἐν μέσῳ τῶν παράνυμφων καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῆς ἰσταμένη. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ πορεύονται εἰς τὴν θύραν δεξιούμενοι τὸν ἤδη εἰσερχόμενον εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν νυμφίον. Οὗτος ὀφείλει νὰ θέσῃ πρῶτον τὸν δεξιὸν πόδα εἰς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, καὶ νὰ διαβῇ ἄλματι κούρῳ καινόν πολύτιμον ἐφάλωμα ἐστρωμένον ἐκεῖ· εἰσερχόμενον αὐτὸν ἀσπάζεται ὁ πενήθερός καὶ δωρεῖται αὐτῷ δῶρόν τι κινήτων ἢ ἀκινήτων πολυτάκως κτήμα, καλούμενον *ἐμβατήκιον*. Παρθένοι δὲ κρατοῦσαι εἰς χεῖρας ἄνθη καὶ μύρα ραίνουσιν αὐτόν. Τὸ ράντισμα ὁμοῦ τοῦτο γίνεται καὶ ἐξ ἅπασαν τῶν οἰκιῶν, ὅθεν ὁ γαμβρός διαβαίνει.

Ἄν μὲν πρόκειται νὰ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὁ ἱερεὺς εἶναι ἕτοιμος καὶ ἄρχεται, ἄλλως δὲ πορεύονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἄλλ' ἂν ἡ ἡμέρα εἶναι γαλήνιος καὶ αἰθρία, τὸ μυστήριον τοῦ γάμου τελεῖται ἐν ὑπαίθρῳ, ἐν τινὶ πλατείᾳ, ὅποτε λέγεται ὅτι *οὐραρία* ἐγένετο. Τοῦτο δὲ γίνεται εἰς τοὺς ἐπισήμους γάμους, καὶ ἂν οἱ νυμφεῖοι εἶναι καλλίμορφοι. Ὅπου δὴποτε δὲ καὶ ἂν τελεσθῇ ὁ γάμος, ὁ ἱερεὺς συνάπτει τοὺς μελλονύμφους, ἐνῶ παρθένοι ραίνουσιν αὐτοὺς καὶ τὸ περιεσπόμενον πλῆθος μετ' ἄνθη, μύρα, καὶ βαμβακόσπορον, τοῦτο δὲ ὡς εὐπορίας σύμβολον.

Τελουμένου τοῦ μυστηρίου, ὁ πατήρ πρῶτος ἀσπάζεται τοὺς στεφάνους, δίδει τὴν εὐχὴν τοῦ ἐπισήμως εἰς τοὺς στεφομένους, καὶ ἀναρτᾷ εἰς τὸν λαϊκὸν τῆς νύμφης χρυσᾶ νομίσματα. Τὸ αὐτὸ πράττει ἡ μήτηρ καὶ ἅπαντες οἱ συγγενεῖς βαθυδόν, καθὼς καὶ οἱ παρευρισκόμενοι ἅπαντες δίδουσι χρηματικὰ δῶρα εἰς τὴν νύμφην. Τελεσθέντος τοῦ μυστηρίου οἱ νεόνυμοι μεθ' ἅπαντος τοῦ πλήθους ἀπέρχονται εἰς τὸν οἶκον τῆς νύμφης, ὅστις εἶναι πάντοτε προικτὸν αὐτῆς κτῆμα· οἱ μὲν νυμφῖοι καθέζονται ἐπὶ τινος κιβωτίου, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ ἐδρῶν καὶ ἐδωλίων· χοροὶ σχηματίζονται ποικίλοι ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ γλυκύσματα κυκλοφοροῦσιν ἄφθονα. Τράπεζα δὲ παρατίθεται τοῖς γαμηλιώταις, οἵτινες κρησθέντες καὶ εὐθυμίσαντες, χορεύσαντες καὶ τραγωδήσαντες, ἀπέρχονται εἰς τὰ ἴδια τῆς νυκτός ἐπιστάσης· ὁ παρ᾽ αὐτοῦ μένει, διότι οὗτος μέλλει νὰ κλείσῃ τὸν νυμφικὸν θάλαμον, καὶ τοῦτο ποιήσας περιπολεῖ παννύχιος ἐξωθεν τοῦ οἴκου, περὶ δὲ τὰ χαράγματα ἀνοίγει μόνος τὴν θύραν. Γλυκύσματα ἐπιτηδεῖ παρεσκευασμένα παρατίθενται, ὧν γεύεται ὁ γαμβρός, ἡ νύμφη, καὶ ὁ παρ᾽ αὐτοῦ. Οἱ μουσικοὶ φοιτῶσιν ἐπὶ ὅκτῳ κατὰ συνέχειαν ἡμέρας εἰς τὸν γάμον, μετὰ πολλῶν ἄλλων θαμῶνων. Αἱ ἡμέραι αὗται εἰσὶν ἡμέραι χαρᾶς, καὶ ἕκαστος ἐλευθέρως δύναται νὰ ἐντροφήσῃ.

Γ) Περὶ γάμου κυρίως.

Ἡμέρα τις ἐορτὴ ὀρίζεται διὰ τὸν κυρίως γάμον. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην μάγειροι προσκαλοῦνται οἱ ἐπιτηδειότεροι, οἰνοχοοί, ὑπηρέται, σὺς ἀργιστοὶ καὶ βόες εἰλιποδὲς θύονται, δι' ὧν παντοδαπὰ παρασκευάζονται ὄψα· οἱ κλιβανοὶ ἐτοιμάζουσι ἄρτους διὰ τῶν, ὡς εἴρηται, ὑλοτομηθέντων ἔυλων, καὶ ἐν γένει πᾶσα φροντίς καὶ προσπάθεια καταβάλλεται, ὅπως εὐχαριστηθῶσιν οἱ τιμήσοντες τὸν γάμον ἐκ τε τῆς ἀφθονίας καὶ τῆς λαμπρότητος. Ἦδη πᾶς τις ἔργεται μετὰ τῆς οἰκογενείας του, τὴν λαμπροτέραν περιβεβλημένος ἐσθῆτα· ἐκάστη γυνὴ δὲ κομίζει σίτου μύδιον. Ἀφοῦ ἰκανοὶ φθάσωσιν εἰς τὸν οἶκον τῆς χα-

ρᾶς καὶ εὐχρηθῶσιν εἰς τοὺς νυμφίους, σχηματίζουσι χορὸν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ. Περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν παρατίθεται ἡ τράπεζα, *τάβλι* καλουμένη, ὅπου οἱ γαμηλιῶται καθέζονται χωριστὰ τῶν γυναικῶν. Πέντε καὶ ἕξ οἶκοι δὲν χωροῦσι τοὺς συμπότας πολλάκις. Καὶ οἱ μὲν γέροντες κατέχουσι τὴν καλλιτέραν θέσιν τῆς τραπέζης, οἱ δὲ νεώτεροι, συγγενεῖς τῶν νυμφίων, οἰνοχοοῦσιν. Εἶναι ἀληθῶς τὸ συμπόσιον τοῦτο εὐχάριστον, ἀρχαῖκόν, εἰκῶν τῶν ὀμηρικῶν συμποσίων ζῶσα. Οἱ γεραίτεροι ἄδουσι ἄσματα, κατ' ἀρχὰς μὲν περιστρεφόμενα εἰς ἐπαίνους καὶ εὐχὰς ὑπὲρ τῶν νυμφίων, κατὰ μικρὸν δὲ ἀναπολοῦντα τὰς νεανικὰς αὐτῶν ἡμέρας, καθ' ἃς καὶ οὗτοι ποτὲ εὐρίσκοντο εἰς θέσιν παραπλήσιον τῇ τῶν νυμφίων. Τῶν νεωτέρων δὲ τὸ ἄσμα ἀποπνέει ἔρωτα, χαρὰν, ἐλπίδας. Ἀφοῦ δὲ χοροτασθῶσιν ἅπαντες καὶ σίτου καὶ οἴνου, εὐχρηθῶσιν εἰς τοὺς νυμφίους, καὶ τραγωδήσωσιν, ἐγείρονται καὶ ἀπέρχονται εἰς μέρος τι ὑπαίθρου ὁμαλὸν καὶ εὐρύχωρον, ὅπου σχηματίζουσι χορὸν· ἐνταῦθα πρόκειται νὰ εὐφημισθοῦν οἱ νυμφῖοι, καὶ πᾶς εἰς τὸν γάμον ἐλθὼν ὀφείλει νὰ χορεύσῃ, ὥστε ἐνεκα τούτου σχηματίζεται κύκλος τεράστιος. Περὶ τὰς δύο μ.μ. νεανία καὶ παρθέναι ἀπέρχονται οἱ μὲν συνοδεύοντες τὸν γαμβρόν, αἱ δὲ τὴν νύμφην· σχηματίζουσι δὲ δύο πτέρυγας, οὕτως εἰπεῖν, ὧν πυροβολιστὰ καὶ μουσικοὶ προηγούνται, καὶ οὕτω προσέρχονται εἰς τὸν χορὸν, εἰς δὲ λαμβάνει μέρῳ ὁ γαμβρός καὶ ἡ νύμφη παρ' αὐτῶν, ὁ σύζυγος παρὰ τῆς συζύγου, ὁ ἀδελφὸς παρὰ τῆς ἀδελφῆς, καὶ οὕτω καθεξῆς πᾶσα τάξις καὶ ἡλικία. Οἱ λυριστὰ καὶ οἱ αὐλητὰ εὐρίσκονται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κύκλου, ὡς καὶ τινῶν ἄλλων περιέργων θεατῶν πλῆθος, οἵτινες δὲν δύναται νὰ χορεύσωσιν. Ἐκαστος λυριστῆς προσέρχεται εἰς τὸν γαμβρόν καὶ τὸν ἐπαινεῖ, εὐφημίζει, γονατίζων ἐνώπιον αὐτοῦ, εἶτα δὲ εἰς ἅπαντας τοὺς χορευτάς, παρ' ὧν λαμβάνει δῶρα· ἐπομένως προσφέρονται γλυκύσματα, ὧν τὸ ἐγγύριον εἶναι ἄλευρος μετὰ μέλιτος συμπεφυρμένον, *ζυμόμελι* καλούμενον. Ἀφοῦ δὲ οἱ λυριστὰ γονατίσωσιν ἐνώπιον ἄλλων, οἱ

δὲ χορευταὶ λάβωσιν ὄλοι ζυμόμελι, διαλύεται ὁ χορὰς, τοῦ γαμβροῦ πρώτου ἀπερχομένου μετὰ τῆς νύμφης.

Τὸ ἑσπέρας παρατίθεται αὐθις τράπεζα εἰς τοὺς οἰκειοτέρους. Ὅσοι δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ἔλθωσι τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου, ἔρχονται τὴν ἐπιούσαν, ὅποτε ἐπαναλαμβάνονται πᾶσαι αἱ τοῦ γάμου διατυπώσεις.

Ὁκτὼ ἡμέρας διαρκοῦσιν αἱ διασκεδάσεις αὗται· ἕκαστος δύναται νὰ πορευθῇ ἐκεῖ, νὰ φάγη, νὰ πῖναι καὶ νὰ χορεύσῃ. Ὁ δὲ γαμβρὸς οἰκουρεῖ καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας ταύτας, διότι λέγεται ὅτι καλὸν εἶναι νὰ διαβῇ τρίαστρατον εἴτε ποταμὸν, ἐξελθὼν τοῦ οἴκου.

Τὰ ἔξοδα τοῦ γάμου ἅπαντα εἶναι εἰς ἄραρον τῆς νύμφης. Ἀλλὰ καὶ ὁ γαμβρὸς μετὰ τὰς ὀκτὼ ἡμέρας συνήθως τελεῖ εἰς τὸν πατρικὸν αὐτοῦ οἶκον αὐτίγαμον, ὅστις εἶναι σχεδὸν ὁμοιος καθ' ὅλα πρὸς τὸν γάμον.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν τελετῶν τούτων, ὅταν παρελθούσης τῆς παραχθῆς τῶν εὐθυμιῶν, οἱ νυμφιοὶ ἐπιστρέψωσιν εἰς ἑαυτοὺς, δύναται νὰ ζήσωσιν ἐν ἀνέσει, τοῦλάχιστον τὴν σεληνὴν τοῦ μέλιτος, διὰ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀργυρίων, ἅτινα ἡ μεγαλοδωρεὰ τῶν τιμησάντων τὸν γάμον αὐτῶν τοὺς ἐπρομήθευσεν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΙΛΛΕΒΟΛ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Ψύσει ἔγκριται τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ζητῇ νὰ μάθῃ τὸν βίον ἐκείνου, ὅστις φαίνεται περικυκλωμένος ἀπὸ ἰχνῶν τινῶν φήμη. Ὅταν ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ οὐδὲν ψεῦδη τὴν εὐθύτητα τῶν ἀρχῶν του, τὴν καθαρότητα τῆς ἠθικῆς του, τὸ ὕψος τῶν

ιδεῶν του, αἴσθημα πεποιθήσεως καὶ σεβασμοῦ αὐξάνει τὸν πρὸς τὰ προτερήματα αὐτοῦ θαυμασμὸν ἡμῶν.

Τὸ δημόσιον τὸ ὁποῖον εὐμενῶς ἐδέχθη τὰ πνευματικὰ προϊόντα τοῦ ποιητοῦ τούτου τοῦ εὐαισθήτου, τοῦ χαριέντος, τοῦ εὐφυοῦς καὶ ὁμαλοῦ, δὲν θέλει βεβαίως ἰδεῖ ἀνευ ἐνδιαφέροντος, νὰ τῷ ἀναπαρουσιάζωνται χαρακτῆρες τοῦ συγγραφέως τούτου, ὅστις συνετέλεσεν εἰς τὰς εὐφροσύνας του.

Αἱ δημοσιευθεῖσαι σημειώσεις περὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ δὲν ἔδωκαν ἡ ἀτελεστάτην ἰδέαν περὶ τοῦ προσώπου καὶ τῶν ὀρέξεων τοῦ νέου τούτου συγγραφέως, κοινωνικοῦ ἀμα ἀνδρὸς ὄντος καὶ ποιητοῦ.

Τὰ προτερήματα τῶν βιογράφων δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲ νὰ ἀναπληρώσωσι ταύτην τὴν σταθερὰν παρατήρησιν τοῦ χαρακτῆρος, ἥτις μόνη δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὰς λεπτοτάτας διαφορὰς αὐτοῦ. Οὐδὲν σοβαρὸν συμβεβηκὸς δεικνύει τὴν ὑπαρξίν τοῦ Μιλλεβοᾶ, ἐν τούτοις ὁ βίος αὐτοῦ ἔρρευσεν διὰ μέσου τῶν τρικυμιῶν τῶν ἐπαναστάσεων· ἀλλὰ μακρὰν τῆς πολιτικῆς τύψεως τῶν διοικήσεων, τῶν ραδιουργιῶν τῶν ἰσχυρῶν, δὲν ἐξῆλθε τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν φιλολογικῶν σχέσεων, καὶ τῶν περιπετειῶν τῶν ἰδιωτικοῦ βίου. Ἡ πρόχτης τοῦ πνεύματός του, ὁ ἔρωσ τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἡδονῆς τὸν ἄφρασαν ἀπλοῦν θεατὴν τῶν διαδραματιζομένων μεγάλων σκηνῶν τοῦ κόσμου. Δὲν ἐνδιαφέρει λοιπὸν τίνα οὗτος ἢ διὰ τῆς πρωιμότητος τοῦ προτερήματός του, τῆς πρωτοτυπίας τοῦ χαρακτῆρος του, τῆς ἀντιθέσεως τῶν ὀρέξεών του, καὶ διὰ τοῦ θελκτικοῦ θεάματος ποιητοῦ, ὅστις μάλιστα ἐξελθὼν τῆς νεότητος, κατατάττεται μεταξὺ τῶν δοκιμωτάτων συγγραφέων τῆς ἐποχῆς του· ἐκσφενδονίζει τὸν χυμὸν τοῦ προτερήματός του, τὸν ἐξαντλεῖ πάραυτα, καὶ ἀποθνήσκει εἰς ἡλικίαν 33 ἐτῶν, πλούσιος ὀνόματος ἀχωρίστου ἀπὸ τῆς φιλολογικῆς δόξης τοῦ αἰῶνός του.

Ὁ Κάρολος-Χουμπέρ-Μιλλεβοᾶ, ἐγεννήθη εἰς Ἀββεβίλην τὸ 1782, μονογενὴς υἱὸς τοῦ Καρόλου-Αντωνίου καὶ τῆς Μαρίας Ἄννης Χουμπέρ. Ἡ ὑπερβολικὴ αὐτοῦ φυσικὴ ἀδυναμία

κατελύπησε τούς γονεῖς του. Ἡ πρὸς αὐτὸν μεγάλη των φιλοστοργία τὸν περιεκύκλωσεν ἀπὸ φροντίδων, τῶν ὁποίων ἡ ὑπερβολὴ ἠῤῥησεν ἀναμφιβόλως τὴν φυσικὴν του ἀδυναμίαν. Μετὰ πόνου ὑπέφερε τὰς ἀσκήσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας· ἡ ἄστατος φυσιογνωμία του, τὰ ἀσθενῆ του μέλη ἀδιακόπως ἐταράττοντο ἀπὸ αἰσθημάτων τινος φόβου. Τὸ διορατικὸν ὅμως αὐτοῦ ἀνεπτήσσετο μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος, καὶ ἐφαίνετο ὅτι μᾶλλον μαντεύει ἢ μανθάνει. Ἦτο τὸ ἀγγινούστερον παιδίον τῶν συνηλικιωτῶν του, ἀλλ' ἦτον ὠσαύτως καὶ τὸ ἀσθενέστερον αὐτῶν. Σπανίως ἐτόλμα νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰ ταραχώδη αὐτῶν παίγνια. Ἡ ζωνρότης του ἔμενεν ὡς φιγὰς τρόπον τινα ἐν αὐτῷ. Ἐνῶ οἱ ἄλλοι παῖδες ἐξήσκουν τὴν βόμην τῶν μελῶν των, αὐτὸς ἐξήσκει μᾶλλον τὰ πλεονεκτήματα τοῦ πνεύματός του. Καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ εἰς ἀσθενὲς παιδίον ἔλαμπεν ἐνίοτε λογικὸν τελείου ἀνδρός. Μόλις εἰς ἡλικίαν ὀκτῶ ἐτῶν, προσήλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν καθηγητῶν τοῦ γυμνασίου τῆς Ἀββεβίλης· ἡ δεξιότης αὐτοῦ περὶ τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν, ἡ πρωτοτυπία τῶν ιδεῶν του, ἡ κοσμιότης τῆς ἠμιλίας του, ἡ χάρις τῶν συνθέσεών του κατέπληττον τούς διδασκάλους του, καὶ προσεκάλουν τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν φθόνον τῶν συμμαθητῶν του. Αἱ ἐλάχισται πολλάκις περιστάσεις ἀποφασίζουσι τὴν μεταγείρισιν καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν προτερημάτων. Καθηγητὴς τις τοῦ Μιλλεβοᾶ προησθάνθη τὸ μέλλον τοῦ μαθητοῦ του, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἀναπτύξῃ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἐκτάκτου τούτου παιδὸς· τῷ ἐνέσπειρε τὸν ἀληθῆ ἔρωτα τῶν γραμμάτων, τῷ ἀπεκάλυψε τὸν ἀληθῆ συγγραφέα, καὶ τῷ κατέδειξε τὰ καθήκοντα, τὰς ὠφελείας καὶ τούς κινδύνους αὐτοῦ. Ὁ Μιλλεβοᾶ, διὰ τῶν χειρῶν τούτου τοῦ ἱκανοῦ ἀνθρώπου, ὠπλισμένος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐνδοξον αὐτοῦ στάσιον. Ὁ καθηγητὴς οὗτος ὠνομάζετο Κολλενῶ. Ὁ Μιλλεβοᾶ ἐξετίμησε τὴν ἐπιβρόχον, τὴν ὁποίαν ὁ πρῶτος οὗτος αὐτοῦ ὀδηγὸς ἐξήσκησεν ἐπὶ τοῦ προορισμοῦ του. Ὁμίλει μετ' ἐγνωμοσύνης περὶ τῶν ἀγρύπνων αὐτοῦ φροντίδων, τοσοῦτον

πολυτίμων καθ' ὅσον τὰς ἔλαβε εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ κατάργησις τῶν γυμνασίων κατεδίδακτον πολλοὺς νέους εἰς τὴν ἀθλιότητα ἀτελοῦς ἀνατροφῆς, ἀληθοῦς χάσματος οὔσης τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΣ.

Ἦ ποτνία θεᾶ τῶν ποιητῶν φαντασία! χορήγητον καὶ εἰς τὴν ἀσθενῆ τῆς Ἐρατοῦς γραφίδα μικρὰν τινα δόσιν τῶν τερπνῶν σου χαρίτων, ὅπως δυνηθῆ καὶ αὕτη νὰ φανῆ ἐρασμία ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν καθ' ἡμᾶς παττομένων. Σὺ μόνον ἐπίζηλον τῆς φαντασίας δῶρον, δύνασαι νὰ εὐδοκιμήσῃς ἐν τῇ φαντασιώδει, ἀπνηεὶ καὶ λιαν ἀχαρίστω κοινωνία ἡμῶν. Ναί! ἡ κοινωνία μας εἶναι ἀχαρίστος! Δὲν βλέπετε πόσον ἡ κακοδαίμων παρορᾶ τοὺς ἐνδόξους ποιητὰς οἵτινες ἐν ἄλλῳ χρόνῳ καὶ ὑπὸ κλίμα ἄλλοισιν ζῶντες, δάφνα τε χρυσέα κόμας ἀνάδοῦμενοι, ἤθελον συγκεντρῶναι πρὸς ἐαυτοὺς ὄλων τὰς καρδίας, ὄλων τὰ βλέμματα; καὶ ἀφοῦ πνεύματα ἄγαν ἔξοχα ἡ ἀγνώμων κοινωνία περιφρονεῖ, τί δύναται νὰ ἐλπίζῃ παρ' αὐτῆς ἡ Ἐρατώ; Ἦ τῆς κοινωνικῆς ἡμῶν ἐξαχρειώσεως! Ἀλλὰ δὲν εὐρίσκονται ἄρα γε μεταξύ τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων καὶ τινες μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν γενικὴν ταύτην κατηγορίαν; Ἡμεῖς θαρρόυντες εἰς τῶν ἀναγνωστῶν μας τὴν εὐμένειαν, μετ' ἧς ἄχρι τοῦδε μᾶς ὑπεδέχθησαν, καὶ ἀποχαιρετῶντες τὴν εἰς τοὺς νέους ποιητὰς κοινωνικὴν περιφρόνησιν, ἐξακολουθοῦμεν γράφοντες τὴν δεκαπενθημερίδα τοῦ Φεβρουαρίου, ἃν καὶ ἡ πανίσχυρος φαντασία ἀρνείται νὰ πέμψῃ καὶ πρὸς ἡμᾶς μικρὰν τινα ἀκτίνα τοῦ θελιβρότου αὐτῆς φωτός.

Ὁ μὴν Φεβρουάριος ὃν διατρέχομεν ἤδη, αἰετοπετὸν ὑπὸ τῆς συνηθείας ἐμυκτηρήσθη, ἐχλευάσθη καὶ χλευάζεται, καθότι, ἐν τῇ μεγάλῃ τῶν δώδεκα μηνῶν πάλλῃ, πάλλῃ καθ' ἣν οἱ τιτάνες οὔτοι μῆνες ἀπεφάσισαν νὰ σκυλεύσωσι τοῦ πατραλῶα χρόνον

τὰ λάφυρα, ὁ ἀτυχῆς Φεβρουάριος χαλῶς, ῥυσὸς καὶ ἀνάπυρος ὢν, δὲν κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὸν δίκαιον τῶν λαφύρων κληρὸν· ἀλλ' ὡς νὰ μὴ ἤρκει τὸ μέγα τοῦτο πάθος, εὐρίσκονται ἄδικοι βροτοὶ διασύροντες αὐτόν· πόσον ἔμως παράλογοι εἶναι οἱ παρκασμοὶ καὶ τὰ πλήρη τοῦ βέλη, ὅσα κατ' αὐτοῦ ἐξερεύγονται, εὐκόλως τὸ καταλαμβάνει τις, ἂν θελήσῃ νὰ ἀτενίσῃ ὀλίγον πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐξουσίας του. Ποῦ αἱ νιφάδες τῶν χιόνων καὶ τὰ κρυσταλλώδη ὕδατα καὶ τὰ ἀφόρητα ψύχη, δι' ὧν ὁ Ἰανουάριος μᾶς κατετυράννει; Θέλετε νὰ βεβαιωθῆτε καλλιτέρον ὅτι ὁ Φεβρουάριος δὲν εἶναι διστραμμένος ὡς τὸν παριστάνετε; θέσατέ τον εἰς ἀντιπαράστασιν μὲ τὸν πρὸ αὐτοῦ· τότε αἱ ἡμέραι ἦσαν συννεφώδεις, χιονώδεις, ἀπαίσιαι· τότε αἱ συγκοινωνία διεκόπτοντο, πολλαὶ δὲ οἰκογένειαι ἐθρήνουν τὴν ἀπώλειαν φιλάτων πνιχθέντων ἢ κρυσταλλωθέντων· ἀλλ' ἤδη; ὦ ἤδη, τὰ πάντα χαρὰ καὶ θυμηδία, τὰ πάντα τέρψις καὶ ἡδονή· Ἡμέραι αἴθραι καὶ ὠραῖαι στολίζουσι τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, πάντες δὲ οἱ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντες ἀποπλύναντες τὴν κρυερὰν τοῦ Ἰανουαρίου πάχνην παραδίδονται ἀνέτως εἰς τοῦ Φεβρουαριανοῦ φθινοπώρου τὰ θέλητρα.

Τὸ φιλολογικὸν βαρόμετρον τοῦ παρόντος χρονικοῦ διαστήματος κλίνει μᾶλλον πρὸς τὴν ποίησιν· ἡ ποιητικὴ πολλῶν φλέψ ἐκχειλήσασα δὲν δύναται νὰ σταματήσῃ· ἐδῶ μὲν ἀπαντᾷ τις αἰνίγματα, ἐλεγεία, ᾠδὰς, ποιήματα πρὸς λευκώματα φίλων κτλ., ἐκεῖ δὲ ἀνχνιώνσκει εἰς ἐρημευρία τινὰ αὐτεπαινούμενα ἐν ἡ δύο μεγαλοφυῆ πνεύματα· ἰδοὺ καὶ τινες στίχοι δημοτικοὶ τοὺς ὁποίους δὲν θέλει νὰ βραβεύσῃ ἡ φθονερά κοινωνία ἡμῶν, ἂν καὶ τόσας ποιητικὰς κηλωνὰς περικλείουσιν.

Ὡ ρίπτε τότε εἰς αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ ἀσπασμοῦ

Τοὺς στίχους κἂν ἐνίστη ἐν σου ἀλλόφρον βλέμμα

Κ' εἴμ' εὐτυχῆς ἂν δυνηθοῦν οἱ στίχοι μου Ἡρέμα. (Ὡραι)

Εὐτυχῆς Ἑλλάς, εὐτυχεῖς Ἀθηναί τοιαῦτα ἔκτακτα ὄντα ἐν τοῖς κόλποις ὑμῶν ἔχουσαι. Πῆναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πάντες οἱ περὶ

ποιητικῆς τέχνης συγγράψαντες ἀπήτησαν μεγάλα καὶ δυσέυρετα προσόντα, ὅπως εἰσαχθῆ τις εἰς τὴν ἔντιμον τῶν ποιητῶν χορείαν· εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Ὀμήρου διδασκόμεθα, ὅτι ἡ μεγαλοφυῆς φύσις δὲν ἐπεδαψίλευσε τὰ πλοῦσια αὐτῆς δῶρα τοῖς πάσιν ἐξίσου, ἀλλ' εἰς ἄλλους μὲν ἐδωρήσατο τοῦτο, εἰς ἄλλους δ' ἐκείνο τὸ χάρισμα.

* Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆια ἔργα,

* Ἄλλω δ' ὄρηστών κτλ.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ νῦν πνέουσα ἐν Ἀθήναις αἶρα εἶναι εὐνους τοῖς ποιηταῖς καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν καθ' ἑκάστην νὰ πηδᾷ ἐκ τῶν τυπογραφικῶν πιεστηρίων πληθὺς ποιητικῶν δαυμόνων! Πλὴν μεγάλως ἐξετραχειλίσθης ταλαίπωρος Ἐρατῶ, λησμονοῦσα ὅποια δεινὰ σὲ περιμένουν. Ἄγνοεῖς ὅτι δὲν σοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ χλευάζῃς τὰ ἐν μὴ καταλλήλῳ μὲν ὥρα ἐκδοθέντα, ὠραῖα δὲ καὶ ἐν κομψοτάτῳ καὶ λευκοτάτῳ παπύρῳ ἐκτυπωθέντα ποιήματα;—Ναί, πρώτη ἡ Ἐρατῶ ἀναγνωρίζει τὴν δειλίαν τῆς Κύριοι, μὴ ἀγνοοῦσα ὅτι, ἂν ἔπος τι μὴ εὐφημον ἐκφύγῃ τῶν ὑποτρεμόντων χειλέων τῆς, γλῶσσα Ἀρχιλόχειος, κομιδῆ ἐλευθέρα, μὴ ὀκνοῦσα ὀνειδίζειν, ἴσταται ἐτοίμη νὰ κεραυνώσῃ αὐτήν· διὸ οὐδὲν βλάσφημον φράζει, φοβουμένη μὴ παροξύνῃ κατ' αὐτῆς λάλον ποιητὴν, ἐκ τῶν ἰαμβίων τοῦ ὀπίου οὐδεὶς θέλει τὴν σώσει. Φρονοῦσί τινες ὅτι οὐδὲν τῶν ὄντων ὑπάρχει τοσοῦτῳ ἀψίκορον καὶ εὐερέθιστον ὅσον ὁ ποιητής· δύνασαι λέγουσιν, νὰ τὸν ἐγγίξῃς εἰς πᾶν ὅτι ὡς ἰσὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τιμᾶ καὶ σέβεται· πρόσεζον ὅμως ἵνα μὴ τῷ εἰπῆς ὅτι τὰ ποιητικά του ἐπιτὴ δὲν εἶναι ὠραῖα· ὁμολογοῦμεν ὅτι μέχρι τινὸς ὡς ἀληθῆ ἐξελαβάνομεν καὶ ἡμεῖς τὴν γενικὴν ταύτην περὶ ποιητῶν γνώμην· ἀλλὰ πληροφορηθέντες ἰδίαις αἰσθήσεσι περὶ τοῦ ἐναντίου, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ ἀποκρούσωμεν ταύτην δι' ὄπλου λίαν ἰσχυροῦ, λίαν ἀπωστικῆς. Προχθὲς ἔσχομεν τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ μᾶς ἐπισκεφθῆ εἰς ποιητῆς, ὅστις ἔφερον ὑπὸ μάλης καὶ τινὰς στίχους, τοὺς ὁποίους μᾶς ἐπέδειξεν ὅπως ἐπενεγκώ-

μεν τὴν ἐπ' αὐτῶν κρίσιν μας· μολονότι εὐρομεν ἐν αὐτοῖς ἰκανὴν δόσιν ποιητικῶν ἄλλοτος, μολονότι ἀνεκαλύψαμεν πολλὰς τε καὶ καλὰς ποιητικὰς εἰκόνας, μὴ οὐ τοῦτο ἢ ἐξαίρετος τοῦ φίλου μετριόφρουσίνης, ἐκβαλοῦσα τὸν τύλον τῆς ποιητικῆς του φλεβός μας εἶπεν ἐμμέτρως.

« Φοβοῦμαι μὴ μὲ φθείρωσιν οἱ φιλικοὶ σου λόγοι.

« Καλῆτερα μ' ἀρέσκουσι ἀντὶ ἐπαίνων φόγοι.

Τότε θαυμάσαντες τὴν μετριόφρουνα ταύτην ψυχὴν, τῷ ἀπευθύναμεν τὸ ἐξῆς δίστιχον, ὅπερ ἔτυχέ ποτε νὰ ἀπαντήσωμεν.

« Εἰς τὴν σοφὴν ὁμήγουριν τῶν παλαιῶν αἰώνων,

« Νὰ ἐμπνευσθῆς τὴν ποίησιν πορεύου τῶν προγόνων.

Νέον πόνημα, ἄξιον τῆς φήμης τοῦ συγγραφέως, λίαν δ' ὠφέλιμον διὰ πάντα Ἕλληνα εἶναι ἢ παρὰ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Παπαρρηγοπούλου ἐκδιδομένη ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἄχρη τοῦδε ἐξεδόθη τὸ πρῶτον φυλλάδιον, ὁσονοῦπω δ' ἐκδίδοται καὶ τὸ δευτερον, ὅτε θέλομεν ἐκφέρει καὶ ἡμεῖς τὴν περὶ τούτου γνώμην μας. Ἄξιον πλείστης προσοχῆς εἶναι, ὅτι ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων πλείσται πραγματεῖαι περὶ ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀνεφάνησαν· πολλὰ μὲν τοῦ φαινομένου τούτου αἰ αἰτίαι, ἀλλ' ἢ τοῦ ἱστορικοῦ θέσις μεγάλως δεινοῦται ἐν τῷ ἱστορικῷ τούτῳ κυκεῶνι, καθόσον ἀδύνατον νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν μεταξὺ τόσων ἀντιφασκουσῶν γνωμῶν. Ἀλλὰ, μολονότι ἢ ἀλήθεια πολλάκις κρύπτεται ὑπὸ ζοφερὸν σκότος, ἐκ τοῦ ὀπίου ὠφελούμενον τὸ ψεῦδος διαφθείρει τὰ γεγονότα, ἀδύνατον ὅμως νὰ μὴ ἀναλάβῃ αὐτὴ ἐπὶ τέλους, ὁδηγοῦσα τὸν ἀποπλανηθέντα νοῦν εἰς τοῦ λαμπροῦ αὐτῆς φωτός τὴν ἐστίαν· τὴν ἐξακριβώσιν λοιπὸν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλομεν εὖρε ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Κ. Παπαρρηγοπούλου ὅστις τόσῳ ἐπίπονον καὶ ἐπιζήμιον ἀνεδέξατο ἔργον χάριν τῆς τῶν πολλῶν ὠφελείας.

Δὲν δύναται ἢ Ἐρατῶ περὶ φιλολογικῶν ἔργων γράφουσα, νὰ μὴ ἐκδηλώσῃ τὴν κρυφίαν χαρὰν ἣν αἰσθάνεται, ἀναλογιζομένη

ὅτι ἐγένετο καὶ αὐτὴ κατὰ τι παραίτιος ἠθικῆς ὠφελείας. Τίς δὲν ἐβλεπε τὴν μεγάλην τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων τεύρωσιν ἣτις κατέχευε τὸ κλεινὸν τῆς Ἀττικῆς ἔδαφος πρὶν ἢ ἐκδοθῆ ἢ Ἐρατῶ; Τίς ἀπ' ἐτέρου δὲν βλέπει ὅτι ἢ ἐμφάνισις τῆς Ἐρατοῦς ἠκολουθήθη ἀμέσως ὑπὸ δύο ἄλλων περιοδικῶν, τὰ ὅποια εἴτε περὶ τὴν οἰκογενειακὴν ἀνατροφήν καὶ ἐκπαίδευσιν ἐνδιὰ τρήβοντα, εἴτε εἰς τὴν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν νέων ἐμφύτευσιν εὐγενῶν αἰσθημάτων ἀφορῶντα, προὔπισχνοῦνται οὐ μικρὰν κοινωνικὴν ὠφέλειαν; Τρόντι ὁ Κόσμος καὶ ὁ Φιλίστωρ πονήματα σοβαρὰ πλήρη διδακτικῶν παραγγελμάτων, θέλουσι καταστῆ ὠφέλιμα εἰς πάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις· ὁ Κόσμος μάλιστα, μολὶς ἀναφανείς, διεβοήθη ἐπὶ πρωτοτυπία ἰδεῶν καὶ ἐκλεκτῇ συγγραφικῇ ὕλῃ.

Ἐν τούτοις ἀναγνῶσται τινες ἐτοιμάζονται νὰ μᾶς ἐπιτιμήσωσιν αὐστηρῶς διότι ἔξαρνοι τῶν ὑποσχέσεων μας γενόμενοι, ἀντὶ νὰ ἀφηγώμεθα πρὸς αὐτοὺς τὰ νέα, ἐξεστράφημεν ῥιφθέντες εἰς τῶν νέων ποιητῶν μας τὰ κάτεργα. — Μείνατε ὅμως ἡσυχοὶ φιλόμουσοι συνδρομηταί, καὶ θέλομεν εὐχαριστήσῃ ὅλων σας τὴν περιέργειαν. Ἄς ἀρχίσωμεν λοιπὸν ἐκ τοῦ σπουδαιοτέρου τῶν νέων· καθὲς ἐννοεῖ ὅτι πρόκειται περὶ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν· ὁ ἀγὼν οὗτος κατέπαυσε, πλὴν ἢ νίκη ἀπέβη ὑπὲρ τοῦ ὑπουργικοῦ στοιχείου. Οἱ τῶν ὑπουργικῶν ἀντιμέτωποι, διεσάλπισαν καὶ διασαλπίζουσιν ὅτι ὁ ἀγὼν ἦτο ἀνίσος, λίαν ἀνίσος, καὶ διὰ τοῦτο ἠττήθησαν· ἦτο δὲ ἀνίσος καθότι οἱ ὑπουργοὶ ὀπίσαντες ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι πτέρνης, ἦτο μὲ πᾶσαν τὴν Κυβερνητικὴν πανοπλίαν ὀλόκληρον τὸ σκυλολόγιον τῶν ὑπαλλήλων, ἐξεβίασαν τοὺς ἐναντίους νὰ ῥίψωσι κάτω τὰ ὄπλα. Ἄλλ' ἢ ἢ Γενικὴ ἐφημερίς τῶν ὑπουργῶν, καὶ τοι μόνη πρὸς πολλούς, καὶ περὶ πρὸς ἰππεῖς μαχομένη, οὐδόλως καταθέτει τὰ ὄπλα, ἀλλὰ τούναντίον ἀγωνίζεται ὡς ἡρώϊς κτυπῶσα καὶ ἀντικτυπωμένη γενναίως! Τί θέλετε τώρα νὰ πιστεύσωμεν ἡμεῖς, οἵτινες μακρὰν τοῦ πεδίου τῆς μάχης εὐρισκόμενοι, δὲν ἐδυνήθημεν νὰ ἀντιλη-

φθῶμεν τοῦ πολέμου τὰ ἀποτελέσματα ; Θέλομεν ἔχει, φρονοῦμεν, τὴν συγγνώμην σας, φίλοι συνδρομηταί, ἂν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγκολποθῶμεν τὰ δόγματα τῆς σκεπτικῆς φιλοσοφίας, ἥτις, ἐν τῇ ἀενάῳ αὐτῆς σκέψει, ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιθέσῃ τὸ σφράγισμα εἰς τὰ παρ' αὐτῆς συζητούμενα ἀντικείμενα. Τί εἶναι τὸ μέλι, γλυκὺ ἢ πικρὸν ; Πρὸς σέ μὲν, ὦ ἀναγνώστα, φαίνεται βεβαίως λίαν γλυκὺ, ἀλλ' ἂν ἐρωτήσης τὸν δυστυχῆ ἐκείνον ὅστις πάσχει ἕκτερον, θὰ μάθῃς ὅτι οὐδὲν πικρότερον ὑπάρχει τοῦ μέλιτος. Ἄν θέλῃς καὶ σὺ τώρα νὰ ἀκολουθήσῃς τὴν μέθοδον ταύτην, καλῶς, ἄλλως ἐξάγαγε ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ συμπεράσματα τοῦ βουλευτικῆς ἀγῶνος.

Ἦδη ὅμως τὸ κοινοβούλιόν μας κατηρτίσθη, αἱ βουλαὶ ἠνοίχθησαν καὶ λόγος βασιλικὸς ἐνεκαινίασε τὴν ἔναρξιν αὐτῶν. Παράδοξος κοινοβουλευτικὴ συγχυρία ! ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν ἐποχῇ ἀνοίγονται τριῶν κρατῶν αἱ βουλαί, τρεῖς δὲ βασιλικοὶ λόγοι ἐν τῷ μέσῳ τῶν παραστατῶν τοῦ λαοῦ ἐκφωνοῦνται ! Ὁ λόγος ὅμως τοῦ Ναπολέοντος εἶχε τι ἐξαιρετικόν, καθότι χορηγήσας ὁ βαθύνοος αὐτοκράτωρ εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα μείζονα κοινοβουλευτικὴν ἐλευθερίαν, ἐξέθικε τὴν αἰτίαν ὑφ' ἧς εἰς τοῦτο ὤρμηθη, ἀναπτύξας συνάμα καὶ τὰ δικαιώματα, ἃ αἱ βουλαὶ προσκτῶνται. Ὁ δὲ ἡμέτερος βασιλεὺς λόγος, βεβαίως ὅτι αἱ μεταξὺ τῶν ξένων δυνάμεων σχέσεις εἶναι φιλικαί, ὅτι ἡ Ἑλλάς ἐξακολουθεῖ ἀπολαμβάνουσα τὰς συμπαθείας τοῦ ἐξηγουεμένου κόσμου ἢ δὲ Κυβέρνησις ὅτι ἀσχολεῖται ἀνεנדότως εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ τόπου εὐδαιμονίας. Ἄλλ' ἐπειδὴ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ πρόθυμος τοῦ βουλῶν σύμπραξις, ἀνάγκη νὰ ἀσχοληθοῦν αἱ βουλαὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν οἰκονομικῶν νόμων.

Εἶθε εἰ νέοι ἀντιπρόσωποι, κατανοοῦντες τὰ σπουδαῖα καθήκοντα ἃ ἤλθον νὰ ἐκπληρώσωσιν, ἀποσοβοῦντες τὰ μικρὰ καὶ ἀγενῆ τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων πάθη, ἀνακλύψωσι καὶ πέραν τῶν στενῶν τούτων ὁρίων, εἰς τὰς χώρας ἐκείνας, ἐνθα μυριάδες ἀδελφῶν δυστύχων κύπτοντες τὸν τράχηλον ὑπὸ τὸν μισαρὸν τῆς τυραννίας ζυγόν, μετὰ παλλούσης καρδίας μᾶς ἀναμύνοσιν.

Δ. Ρ.

Π Ο Ι Η Ρ Η Ε

Η Λ Ι Μ Ν Η.

(Μετάφρασις).

Τὸ κῦμα ὅπου ἤρεμον ὡς ἐπὶ κλίνης κεῖται
 Τὴν λίμνην πλησιάσατε ἐκείνην νὰ ἰδῆτε.
 Ὡ πόσον εἶναι θελκτικὴ ! — τρυφᾶτε ὄφθαλμοί μου !
 Τὴν φύσιν ὅστις ἀγαπᾷ, ἃς ἐντρυφᾷ μαζί μου.
 Ἴδετε ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ κατόπτρου τὰς εἰκόνας
 Ἄς ἡ ἀμίμητος γραφὴς τῆς φύσεως παράγει
 Ἴδέτ' . . . ἡ φαντασία μου ἐντεῦθεν ἀνηρπάγη
 Καὶ μετεφέρθη ἔς τοὺς χρυσοὺς τῆς φύσεως αἰῶνας !
 Εἰς ἀτμοσφαῖραν μαγικὴν πλανῶνται αἱ αἰσθήσεις,
 Ἴδετε πολυθέλητρος, ὦ πόσον εἶν' ἡ φύσις !

Γίγαντες ἐκατόγχιρες ἡ ὄρυς καὶ ἡ φιλύρα
 Τὰς ὑψηλάς των κορυφὰς ἔς τὸ ὕδωρ χαμηλόουν,
 Καὶ τοὺς μεγάλους κλώνους των ἐκείσε ἐξαπλόουν
 Ὡς ἂν ἀλλήλαις τεινοῦσαι ἀδελφικὴν τὴν χεῖρα.
 Ἦ κινουμένη των εἰκῶν ἔς τὸ ὕδωρ ἐπιβαίνει
 Ἴδετε σαλευόμενον τὸ μέγα φύλλωμά των.
 Μὴ τὸ σαλεύῃ ἡ βροχὴ τῶν ἀργυρῶν κυμάτων ;
 Ἦ τοῦ Ζεφύρου ἡ πνοὴ τὸ σείη πλανουμένη ;

Ἴδέτε ἐφιζάνουσαν ἐκεῖ τὴν χελιδόνα.
 Διὰ μυρίων ἔρχεται τερετισμῶν πετώσα.
 Τὰ κρυσταλλώδη δὲ νερὰ τῆς λίμνης καθορώσα
 Τὴν ἑαυτῆς ἀσπάζεται ἀρτιφυῆ εἰκόνα.
 Μυρία ἄλλα πέτονται ἐκεῖ μικρὰ στρουθία,
 Λούοντα ἐν τῷ ὕδατι τὸ λάμπον πτέρωμά των.
 Εἰπέτε, ποῖα τῶν σκιῶν, ἢ ποῖον τῶν σωμάτων
 Πετᾷ ἢ μᾶλλον νήχεται εἰς τὰ νερὰ τὰ λεῖα.

Ἦ πόσον οἱ φανταστικοὶ κολυμβηταὶ ἐκείνοι
 Λεπιδωτὴν ὀλόχρυσον φοροῦντες πανοπλίαν,
 Οἱ ἀργυρόνωτοι ἰχθύς ἐν τῇ λευκῇ γαλήνῃ
 Γοργὰ κατολισθαίνοντες τέρπουσι τὴν καρδίαν !
 Ἴδού ἀναμιγνύονται χωρίζονται, πηδῶσι,
 Κ' εἰς τὴν βαθεῖαν κοίτην των οἴχονται ἀπίοντες.
 Θεὲ ὅποσα θέλητρα ! ἔς τὸ κύμα κολυμβῶντες
 Εἰς δάση τὰ βαθύτκια συνάμα ἐντροφῶσι.

Εἰς κοίτην τὴν γενέθλιον τοὺς βλέπω νὰ πηδῶσι
 Κ' ἐκείθεν ἀνερχόμενοι ἀγεληδόν, ἔς τὸ κύμα
 Πίπτοντες κύκλους ἑκατὸν, χιλίους ζωγραφῶσι,
 Ἦν φροῦδον καταστρέφεται τὸ ἀργυρόχρουν νῆμα.
 Φθονεὶ τὸ ὄμμα θεωροῦν ἐκεῖ ἀγέλας τόσας,
 Ἐδῶ πηδῶσας μὲ ὀρμὴν, ἐκεῖ πετώσας πέρα.
 Καὶ τῶν ὑγρῶν των φυλακῶν τὸ κώλυμα περώσας,
 Νὰ θέλουν νὰ πετάσωσι καὶ αὐταὶ ἔς τὸν ἀέρα.